Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-һээ гарана | № 293 (17416) | 1986 оной декабриин 21, воскресени | Сэн 3 мүн.

ҮГЛӨӨДЭР — ЭНЕРГЕТИГЭЙ ҮДЭР

ТАБАН ЖЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

УҺА СЭБЭРЛЭХЭ УЯЛГАТАЙБДИ

...хотодо ажаһуугшадые уһаар, ...электрын элшэ хүсөөр хангал- ...хабаатай гээшэбди. Тиимэһээл ...харюусалгаяа багаханшье ...зүрхэнһөө хүдэлхые орол- ...хүдэлмэриимнай технологи юрын ...нарин. Манай цехһээ котел- ...жуулагдаха уһан дабһанай, кислотагай болон бусадшье ...сэбэрлэгдэһэн байха ёһо- ...сэбэрлэгдээгүй уһа дамжуулаа ...ргонуудай ханануудта эдэ үлэг- ...тунан үлэшэхэ, жэбэрхэ ха ...дулаа дамжуулгын гурим ха- ...жажа, бухы станциин хүдэлмэ- ...тойбо ушаруулагдаха бшуу.

...нгэз һайндэрые угтуулан, ...халаануудай дунда дэлгэрһэн ...рысөөнэй дүнгүүд гаргагдаа. ...эрилдэг 6 хүнһөө бүридэһэн ...һаа онсо шалгараа гэжэ элир- ...хазагайруулха гү, али голо- ...ушарнууд болоогүй. Оньһон ...мэдэхэһээ гадна һэрим- ...байха хэрэгтэй. Хэрбээ бү- ...дамжуулдаг соргын эбдэрээ ...шүүрнүүдэй уһанай шанар- ...өөлөөгүй һаань, дары хэм- ...ха ёһотой. Эндэ түдэгэсэн ...зүб шиидхэбэри абаха, ...рэлгэнүүдэй талаар ин- ...али мастерые дуудаха ...Юрэдөөл, манай халаанай- ...жэншэдгүй мэдэдэг, тии- ...бүри мэргэжэлэйнгээ һайн- ...дай тоодо ородог гээшэбди.

...й коллектив бүхыдөө үнгэр- ...гэн һарын түсэб урагшатай ...амжалтадань манай багашье ...бии гэжэ һанахада, урматайл

...ективые хубаарилан хараад ...ашадай 4 халаан, заһабари- ...рнүүдэй бүлэгүүд оролсоно. ...лабораториин технигүүд шу- ...уһа, газ гэхэ мэтые шалгадаг ...манай 3 аппаратчик хүдэлнэ. ...аратчигынь В. Ц. Шубина уһа ...сэбэрлэхэ уялгатай юм. Вален- ...вна — КПСС-эй гэшүүн, нии- ...дэлдэ эдэбхитэй хабаададаг. ...А. И. Белков, Е. И. Ильина гэгшэд орёо нарин оньһон түхеэрэлгэ хүдэлгэнэд. С. Б. Балданова, Н. Н. Красикова гэгшэд экспресс-лабораторидо уһанай химическэ бүридэлые хинан шалгадаг юм. Булта залуунуудбди. Ниитын хэрэгүүдһээ бэеэ халхалаад байдаггүйбди. Энергетигүүдэй үдэртэ «Химик» гэһэн ханынгаа һониниие гоёор зураглан гаргаабди.

Проектээр хараалагдаһанай ёһоор, цехнай часай туршада 1200 тонно сэбэрлэгдэһэн уһа томо хэмжээнэй котелнуудта дамжуулха ёһотой һаа, 1600—1800 тоннодо хүргэнэ. Дунда зэргын котелнуудтаа часай туршада 100 тонно уһа дамжуулхадаа, дабһанһаа хоёр дахин сэбэрлэнэбди.

Тиихэдэ энэ хүдэлмэримнай түхэреэн сүүдхын туршада таһалдадаггүй. Үйлэдбэриин эрилтэ тиимэ ха юм. Мүнөө орон доторнай предприятинуудай хүдэлмэриие хоёр-гурбан халаанда эмхидхэхын түлөө хэмжээнүүдэй абтажа байхада, саг үргэлжэ «халтирдаг» графигаар ажалладаг манда энэ үүсхэл таарамжатайгаар һанагдана. Үйлэдбэриин хүсэн, гол фонднууд гүйсэд ашаглагдаха, ашаг үрэнь дээшэлхэ жэшээтэй ха юм. Хурдадхалгын үе саг гээд мүнөөдэрнай нэрлэгдэнхэй. Өөрынгөө ажалда хабаатайгаар бодоод үзэхэдэм, һэримжэтэй хёрхо байхаһаа гадна техническэ мэдэсээ хүн бухэмнай дээшэлүүлхэ ёһотой. Тодо һонор мэдэсэтэй хүн хэзээдэшье алдуу гаргахагүй бшуу. Би өөрөө дээдэ эрдэмтэйшье һаа, эндэхи онсо өөрсэ байгуулгатай оньһон түхеэрэлгэнүүдтэ анха түрүүлэн зүрхэсэн халдажа ябаа һэм. Байн-байн дүршэлтэй болоогдоо. Хүдэлжэ эхилһээрни 6 жэл үнгэрбэ. Гэбэшье бултыень гүйсэд шудалааб, гэжэ һанангүй, тус һалбаряар ном һудар үзэжэ, уншажал байдагби.

Үлүү ехэ һайрхахааршье юумэн үгыл даа. Халаание хүтэлбэрилдэг хадаа һурган хүмүүжүүлэгшын үүргэ дүүргэнэбди. Олохон залуушуул манай халаанда ажалда дадалсалгын хэшээлнүүдые гараһан байха. Жэл бүри «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн конкурс үнгэргэгдэдэг. Нэгэнтэ бэшэ иимэ конкурсдо илаһанби. Предприятиин Хүндэлэлэй грамотаар оло дахин шагнагдаа һэм. Бидэнэр хоорондоо дурадхал, һанамжануудаа нюултагүй зүбшэн хэлсэдэгбди. Хүдэлмэриингөө һуурие болбосон түхэлтэй болгохо гү, автоматикын зүйлнүүдые бүри олоор нэбтэрүүлхэ, уһа бүйлуулан сэбэрлэлгын технологиие нарижуулан һайжаруулха тухай гү — юрэдөөл хаа-яа сэнтэй дурадхалнууд ородог даа. Теэд өөһэдынгөө түлөө өөһэдөө оролдоогүй һаамнай, хэн ерээд, манай орондо хээд үгэхэб?

Үргэн хэмжээнэй һэльбэн шэнэдхэлгэ станцидамнай эхилэгдэнхэй гэжэ мэдээжэ. Техническэ зэбсэгжүүлгын ашаар үйлэдбэриин хүсэнэй үргэдхэгдөөгүй һаа, ашаг үрэ ахир бага байха гэжэ парти, правительствын документнүүд дотор заагдана ха юм. Жэл бүри Улаан-Үдэдэ ажаһуугшаднай олошорно, баригдажа байһан 2-дохи ТЭЦ-эй ашаглалгада тушаагдажа, хүдэлмэриимнай ехэнхи хубиие «ээм дээрэ» даажа абатарнь үшөөл үдыхэн. Тиимэһээ урдахи зорилгонууднай үшөөл ехэ. Олон хүнэй һуудал, байдал манһаа дулдыдана гэжэ ёһотоор мэдэржэ, харюусалгата хандасаяа һуладуулаагүй һаамнай, гэр бүхэндэ, айл бүхэндэ гэрэл, дулаан дуталдахагүйл, үбэлэй янгинама хүйтэндэ үлүү гомдол дуулдахагүйл. Энээнэй тулада бидэ уһа сэбэрлэхэ хүдэлмэреэ жэншэдгүй һайнаар дүүргэхэ уялгатайбди.

Л. ДОРЖИЕВА,
1-дэхи ТЭЦ-эй химическэ цехэй халаание хүтэлбэрилэгшэ.

Жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлэе!

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД БОДОНО

Промышленна томо районой — Железнодорожно районой ажалшад шэнэ жэлэй урдахи үдэрнүүдтэ шэнэ гэрнүүдтэ олоороо нүүжэ ороно. Жэшээлхэдэ, локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд Буйкогой нэрэмжэтэ үйлсөөр баригдаһан 70 квартиратай гэртэ нүүжэ орохонь. Энэ гэрэй хоёрдохи ээлжээниинь уданшьегүй ашаглалгада тушаагдаха.

Жэлэй туршада районой барилгашад 43 455 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые ашаглалгада дамжуулха һаа, арбан нэгэ һарын дүнгөөр 40714 дүрбэлжэн метртэ хүргэнхэй.

Авиационно завод шадар, мүн Цивилёвой нэрэмжэтэ үйлсөөр 60 квартиратай хоёр гэр «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаа.

Жэлэй дүүрэтэр үшөө хэдэн объектнүүдэй барилга түгэсхэгдэхэ. Энэ хадаа Восточный поселогтохи байрын 11-дэхи гэр («Юность» кооператив), Чертенковой нэрэмжэтэ үйлсөөр байрын гэр, почто, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй жолоошодой, слесарьнүүдэй нүүжэ орохо гэр гэхэ мэтэ болоно.

Ажалшадай һуудал, байдалые түбхинүүлжэ, шэнэ гэртэ нүүлгын баяр асаржа байһан барилгашад жэлэйнгээ түсэб сүм бэелүүлхэнь лабтай.

Н. ТАРХАНОВ.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой 21-дэхи цехэй 5-дахи разрядай мүлигшэ ВЛКСМ-эй гэшүүн Василий ХУЛУЕВЫЕ зураг дээрэ харанат. Тэрэ Железнодорожно районой ВЛКСМ-эй райкомой гэшүүн юм. Үсэгэлдэр болоһон городой комсомолой конференцидэ тэрэ хабаадалсаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮБЭЛЭЙ ҺҮНЭЙ УРАСХАЛ

Эртэ үглөөнһөө хойшо эшхэрһэн саһа бордоһон үдэрэй хахадлатаршье замхаагүй. Үнеэдтээ тэжээлыень хубаарилан үгэжэ ябаһан һаалишадай:

— Байгал далаймнай мүльһэн хуягаа нэмэрихэдэл саһа бордоһон замхажа, газаа аали намдуу болгошо. Мүнөө һалхи шуурган таһалдахагүй. Манай фермэдэ үбһэ, һолоомон хүсэд хүрэхөөр асарагданхай, айлтагүй гээшэ,— гэжэ хэлэхэдэнь зүбшөөхөөр бэлэй.

Кабанскын районой Байгал-Худариин совхозой Шерашовой һаалиин фермын коллективэй гэшүүд үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдэнхэй. Эндэ малайнь байра намарай эхеэр заһабарилагдажа дулаалагдаһан байба. Үбһэн илангаяа һолоомон поли дээрэһээ ехээр асарагдажа сомогдонхой. Зунай бэлшээриин хаһын дүүрэхэһөө хойшо тус фермэдэ үнеэдэйнь һү шэмэ эрид дээшэлнэ. Тусхайлбал, энэ коллектив һү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо 40 гаран хоногоор уридшалаа һэн. Мүнөө ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллажа байһан эндэхи һаалишад түйлаһанаа улам батадхаха эрмэлзэлтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

—Фермымнай коллектив байгша ондо бүхыдөө 3100 центнер һү һааха түсэбөө 3300 центнертэ хүргөө юм. Тиихэдэ 2600 центнер һү тоһоной заводто тушааха даабаримнай 235 центнерээр үлүүлэгдэһэн байха. Малаа һайн шанартай тэжээлээр хангахын хажуугаар үбэлжэлгээ эмхитэй һайнаар эхилһэмнай иимэ дүн түйлагдаа. Мүнөө үнеэд тугаллажа, һү һаалимнай эрид нэмэжэ захаланхай. һаагдаһан һүеэ доторой хэрэглэмжэдэ ехээр гаргашалхагүйн тула ехэ тэмсэл ябуулагшабди. Тугалнуудта искусственна аргаар һүн, уураг бэлдэгдэжэ уулгагдана. Манай фермын һаалишад ерэхэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые сүм дүүргэхын түлөө тэмсэлээ улам үргэлжэлүүлхээр шиидэнхэй — гэжэ фермые даагша Галина Трескина мэдүүлээ һэн.

Газаа бүрхэг, бордоһотойшье һаань, малай байра соо дулаан, сэбэр хуурай. һаалишад үнеэдтээ хангалтама үнэртэй силос хубаарилжа үгөөд, һү тушаажа абадаг таһалгада орожо, хэһэн ажалайнгаа дүн зэргэсүүлэн харана. Фермын үнинэй һаалишадай нэгэн Нина Семеновна Чернецкая мүнөөдэр баяртай. Тэрэ үсэгэлдэрэйхиһээ нилээд ехээр һү абаһан байба.

— «Лада», «Октава», хоёрни ямар һүтэй байба гээшэб. Үдэртэ түд бүрэ 14 килограмм һү үгэдэг болохонь ха. һая тугаллаһан дүрбэн үнеэнһээмни һүн абтахал байха даа,— гэжэ Нина Чернецкая омогорхон хөөрэнэ. Энэ нүхэрнай байгша ондо даажа абаһан бүлэг үнеэдһээ 43200 килограмм һү һааха түсэб хараалаа юм. Тиин жэлэй эхинһээ хойшо бүхыдөө 52641 килограмм һү абажа амжаа.

Түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан Татьяна Степановна Сергеевагай бүлэг үнеэд һү шэмээ эрид дээшэлүүлһээр, мүн үнгэрэгшэ зундаа залуу һаалишадай конкурсдо хабаадахадаа хоёрдохи һууринда гараһан Наталья Коркина байгша ондо 53120 килограмм һү абанхай.

Эндэхи һаалишад үнеэн бүхэндэ тэжээлыень һаагдаһан һүнэйнь зэргээр хубаарилжа үгэдэг гуримтай. Тиимэһээ һүтэй үнеэдтэ илангаяа силос ехээр үгтэнэ.

Тугаллаха үнеэдээ саг болзортонь шэргээжэ, һайнаар харууһалха хүдэлмэри эндэ эмхидхэгдэнхэй. Үнеэдэйнгээ тугаллахада һаалишад түрүүшын 10—15 хоногой туршада үдэртэ оло дахин һаадаг гуримтай. Илангаяа тугаллаһан гунжануудаа үдэртэ 5—6 дахин һаажа, һүтэй үнеэн болгохоор бэлдэнэ.

Дурсагдагша ажахын һаалишадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалай тэмсэлэй дүн саг болзортоо согсологдожо, һара, кварталай туршада эрхимлэгшэдынь урмашуулагдадаг гуримтай. Жэшээлбэл, һаалишад Анна Коркина, Галина Филонова, Александра Коркина, Валентина Лючий болон бусад мүрысөөнэй һүүлэй дүнгөөр шалгаржа, мүнгэн шанда хүртэһэн байха юм.

— Мүноо үбэлжэлгын үедэ туха сүлөөгүй хаһа хүрэжэ ерэнхэй. Долоон хоногой нэгэ удаа зоотехническэ һуургуулиимнай хэшээл үнгэргэгдэнэ. Энэ һургуулида бухы һаалишад, ухэршэд хабаадалсадаг. Хэшээлнүүдые үнгэргэдэг ахамад мэргэжэлтэд коллективэймнай гэшүүдтэ түрүү онол арга, дүй дүршэлһөө гадна эрдэмэй түйлалтанууд тухай хөөрэжэ үгэдэг, тайлбарилан танилсуулдаг заншалтай. Үбэлэй һаранuудта һү ехээр абаха арга боломжо манда бии. Үнеэд тугаллахаһаа гадна малай тэжээл элбэг, шанартай гээшэ. Тобшолбол, мүнөө фермэдэмнай үбэлэй һүнэй урасхал эхилээд лэ байна гээшэ, — гэжэ фермые даагша Галина Трескина хэлээ һэн.

Бл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

...мүрысөөндэ үй- ...ээр үрэ дүнгүүдые ...түлөө, Энергети- ...дашарамдуулан, ...ССР-эй Верховно ...резидиум Гусиноо- ...ЭС-эй электросле- ...Виталий Георги- ...энерго» управле- ...электрическэ ...электромонтер ...адий Сергеевичые ...рамотаар шагнаба.

* * *

...энергетикые хүг- жөөлгэдэ аша габьяатай байһанайнь түлөө, Гусиноозерскын ГРЭС-эй халаанай начальник **Борисов Виктор** Будаевичта, «Бурятэнерго» управлениин Түбэй электрическэ сетьнүүдэй ахалагша электромонтер **Скрябин** Сергей Васильевичта Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар **«Буряадай АССР-эй габьяата энергетик»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

* * *

Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй барилгын проектнэ документациие болзорһоо уридшалан ба һайн шанартайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө, Энергетигэй үдэртэй дашарамдуулан, «Атомтеплоэлектропроект» институдай Томскын отделениин проектын ахамад инженер **Емелин** Анатолий Степановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

...АН-ҮДЫН ГОРСОВЕДЭЙ VIII СЕССИ

...дай депутадуу- ...городской Со- ...наймадахи ...үнгэрбэ. ...мжэдэ иимэ ...баригдаһан бай- ...1987 оной эко- ...социальна хүг- ...болон городой ...номическа ба ...тын түсэбые ...ардай депу- ...дской Соведэй ...лмэриин тоо- ...городой бюд- ...оной бюдже- ...тухай. ...дай асуулта. ...асуудалнууд. ...асуудалнуу- даар элидхэлнүүдые Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **В. К. Агалов**, горгүйсэдкомой финансын таһагые даагша депутат **Г. Т. Няголов** хэһэн, мүн түсэблэлгын-бюджетнэ болон бусад саг үргэлжын комиссинуудай зүгһөө түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат **А. А. Вязинский** нэмэлтэ элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ Советскэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Е. М. Егоров**, судна бүтээлгын заводой директор депутат **А. В. Юхлин**, 14-дэхи дунда һургуулиин багша депутат **В. М. Сокольникова**, «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшын уялгануудые дүүргэгшэ **О. Б. Плоткин**, авиационно заводой гагнуургшан депутат **А. А. Балаганская**, гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын нэхэгшэ депутат **Г. А. Смолина**, КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь депутат **В. И. Желаев** хабаадаһан байна.

Сессиин хүдэлмэридэ хабаадалсаһан Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **Н. И. Крючков** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар зохихо тогтоолнуудые депутадууд нэгэн дуугаар абажа, городой 1987 оной экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэб болон 1987 оной бюджет батална.

Сессиин нэрэ дээрэ горсоведэй элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар, мүн физкультура болон спортын талаар саг үргэлжын комиссинуудай зүгһөө Улаан-Үдэ хотын нарайлалгын байшангай барилгын тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан, энэ барилга түргэдхэхэ хэмжээнүүдые абаха тухай депутадуудай асуулта ороһон байна.

Тус асуултада Главбурятстройн начальнигай нэгэдэхи орлогшо Э. О. Алексеев харюу үгэхэдөө, нарайлалгын байшангай барилга түргэдхэхэ талаар ямар хэмжээнүүдэй абтажа байһан тухай хэлээд, 1987 оной IV кварталда тэрэ ашаглалгада оруулагдаха юм гэжэ депутадуудые найдуулба. Энэ асуудалаар тусхай тогтоол баталан абтаа.

Эмхидхэлэй асуудалаар горгүйсэдкомой секретарь **И. А. Портнягин** дурадхалнуудые оруулжа, ондоо ажалда ороһонтойнь дашарамдуулан, С. А. Тиминиие горгүйсэдкомой гэшүүнэй болон түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын уялгануудһаа сүлөөлөөд, горгүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор, гүйсэдкомой гэшүүнээр депутат **Виктор Леонидович Думнов** һунгагдаба. Тэрэ урдань «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшээр хүдэлжэ байһан юм. Мүн горгүйсэдкомой соёлой таһагые даагшаар Д. Д. Галсанова томилогдоо.

Сесси дээрэ горсоведэй саг үргэлжын комиссинуудай болон арадай хиналтын комитедэй бүридэлдэ зарим хубилалтанууд оруулагдаа.

Энээгээр Улаан-Үдын горсоведэй VIII сесси хүдэлмэреэ түгэсхэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой профсоюзай библиотекые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай:

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө, байгуулагдаһаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой **профсоюзай библиотекые Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

Улаан-Үдэ хото,
Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 8.

ТАЛЛИНДА БОЛОҺОН БАЯР

Шэнэ-Таллинай далайн портын барилгада Финляндиин фирмэнүүд хабаадалсаһан байнэ. Зэргэлжэ хүдэлһэн совет ба финн барилгашад Эстониин ниислэлдэ дүтэ шадархи Мууга гэжэ тохойн хооһон эрьеые танигдахаар бэшэ болгоо юм.

Шэнэ Таллинай далайн портые ашаглалгада оруулһан ушараар үнгэргэгдэхэ баярай хэмжээ ябуулгануудта хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков Таллин ерэһэн байна.

Таллиндахи баяр ёһололдо хабаадахын тулада Совет правительствын уряалаар Финляндиин Премьер-министр К. Сорса һамгантаяа ерээ.

Аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков һамгантаяа, Эстониин ССР-эй хүтэлбэрилэгшэд, бусад тусхай тушаалтад тэрэниие угтаһан байгаа.

* * *

СССР-эй ба Финляндиин правительствануудые толгойлогшонор В. И. Ленинэй памятнигта сэсэгүүдые табяа.

Удаань Н. И. Рыжков К. Сорсатой хөөрэлдэһэн байна. Хоёр талые һонирхуулһан хэдэн шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Халуун, хани ёһоной оршон байдалда хөөрэлдөөн үнгэрөө.

* * *

Портые ашаглалгада тушаалгада зорюулагдаһан митингдэ Н. И. Рыжков, К. Сорса гэгшэд хабаадалсаа.

Митинг дээрэ Н. И. Рыжков үгэ хэлээ. Манай финн партнернууд болон ханинартай сугтаа мүнөөдэрэй үйлэ хэрэгые тэмдэглэнэ гээшэбди,—гээд тэрэ хэлээ.— Совет-финляндиин харилсаа холбооной үшөө нэгэ томо барилга ашаглалгада оруулагдаба. Эстониин, бухы ороной транспортна ажахыда, мүн тэрэшэлэн Балтикын, бухы Европын, мүн бусадшье түбинүүдэй оронуудтай Советскэ Союзай экономическа холбоо барисаае хүгжөөхын, Евразиин трансконтинентальна замаар ашаа транзидаар зөөхын тулада энэ шэнэ барилга шухала удха шанартай байха юм.

Тус митингдэ хабаадагшадые Совет правительствын умэнэһөө амаршалаад, шэнэ портын барилгада хубитаяа оруулһан бухы хүнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Михаил Сергеевич Горбачевой үнэн зүрхэнэй амаршалганууд болон һайн һайхан хүсэлэнгүүдые дамжуулхыемни зүбшөөгыт.

Манай уулзалгада Премьер-министр Калеви Сорсын хабаадажа байһаниинь манай оронуудай хоорондохи харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэдэ Финляндиин хүтэлбэрилэгшэдэй ехэ анхаралаа хандуулдаг байһыень гэршэлнэ гэжэ бидэ тоолонобди.

Экономикодо, политикадал адли, шэнэ ёһоор бодомжолхо саг ерээ, гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Эрдэм-техникын дэбжэлтын мүнөөнэй шатын эрилтэнүүдые хараада абаһан харилсаа холбооной шэнэ, бүри ашаг үрэтэй аргануудые бэдэржэ, совет-финляндиин экономическа харилсаа холбоое бүри үндэр шатада хүргэжэ болохо гэжэ бидэ тоолонобди. Энээнэй тулада бухы үндэһэ баримта бии. Харин гол шухалань гэбэл, хани барисаан, харилсаа холбоон ба нэгэ нэгэндээ туһалха тухай 1948 оной договор совет-финляндиин харилсаануудай бата үндэһэ һуури байһан зандаа.

Энэ түүхэтэ документ соо тодорхойлогдоһон шэглэлээр дабшаха зуураа, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбэй ёһоор зэргэ оршохо политикын холын хараатай байһыень Советскэ Союз Финляндии хоёр гэршэлэн харуулна. Дэлхэй дээрэ ба манай түби дээрэ аюулгүй байдал, харилсаа холбоо бэхижүүлхэ һайн һайхан зорилгонуудые Финляндии үнэн зүрхэнһөө баримталдаг гэжэ бидэ мэдэдэгбди, үндэрөөр сэгнэдэгбди.

Удаань К. Сорса суглараагшадта хандажа, үгэ хэлээ. Финляндиин-совет харилсаа холбооной үндэһэ һуури дээрэ баригдаһан Шэнэ-Таллинай портын түрүүшын ээлжээ ашаглалгада тушааһан баяртай дашарамдуулан, Финляндиин правительствын эльгээһэн амаршалгые сэдьхэлээ ханан дамжуулнаб гээд тэрэ хэлээ. Финляндиин фирмэнүүдэй хабаадалгатайгаар СССР-тэ баригдаһан объектнүүдые нэрлээ.

Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд хоёр ороной барилгашадай жэгдэ һайн хүдэлмэриие тэмдэглээд, Мууга тохой тэдэнэртэ хани барисаанай һүлдэ тэмдэг болоо гээд хэлээ.

* * *

Эстониин ССР-эй хүтэлбэрилэгшэд үндэр дээдэ айлшадай хүндэлэлдэ сайллага эмхидхэһэн байна.

* * *

Таллиндахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Соёлой болон спортын байшанда совет-финляндиин хани барисаанай баярай үдэшэ болоо. Н. И. Рыжков, К. Сорса, совет болон Финляндиин бусад тусхай тушаалтад, портын барилгада хабаадаһан хоёр ороной түлөөлэгшэд тэндэ байгаа.

* * *

Үдэшэлэн К. Сорса һамгантаяа Эхэ ороноо бусаа. Аэродром дээрэ Н. И. Рыжков һамгантаяа, Эстониин ССР-эй хүтэлбэрилэгшэд, бусад тусхай тушаалтад тэрэниие үдэшэһэн байгаа.

(ТАСС).

АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

МОСКВАДА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

Совет правительствын декабриин 18-да хэһэн мэдүүлгэтэй дашарамдуулан, совет болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци СССР-эй МИД-эй хэблэлэй түбтэ декабриин 19-дэ боложо. СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. Ф. Петровский, СССР-эй Атомно энергиие [illegible] хэрэглэхэ талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо А. М. Петросьянц, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент Е. П. Велихов, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабай управлениин начальник генерал-полковник Н. Ф. Червов тэрээндэ хабаадаба.

Пресс-конференциие нээхэ зуураа, В. Ф. Петровский иигэжэ хэлэбэ:

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй туршалгануудые болюулха тухай асуудалаар Совет правительствын хэһэн мэдүүлгэ соо [illegible]

1985 оной августын 6-да ядерна бүхы туршалгануудые [illegible]

[illegible]

дэ арсахагүйбди гээд онсолон тэмдэглэхэ хүсэлтэйб.

Моратори гэшэ ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй туршалгануудые болюулха хэрэгтэ шухала арга хэрэгсэл гэжэ бидэ тоолонобди.

[illegible]

(ТАСС).

Үглөөдэр — Энергетигэй үдэр

ГЭРЭЛ, ДУЛАА — ДУТАЛДАХАГҮЙГӨӨР

Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха гэhэн партиин хараа зорилгые сүм бэелүүлхын, арадай ажахын, хүн зоной ургажа байгаа эрилтэ хэрэглэмжэые гүйсэд дүүрэнээр хангахын тула энергетигүүд электрын, дулаанай элшэ хүсэ бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, нэгэ жэгдэ найдамтайгаар хангаха уялгатай. Шухала энэ зорилгые дүүргэхэ, республикын, мүн хүршэ областьнуудай предприятинуудые, хүн зониие электрын элшэ хүсөөр хангаха хэрэгтэ Гусиноозерскын ГРЭС-эй үүргэ нүлөөн бүри дээшэлнэ. СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо оруулагдаhан манай станциин хоёрдохи ээлжээн саг соогоо баригдабал, эндэ тон ехэ хубитаяа оруулха.

Мүнөө ГРЭС-эй коллектив станциин ашаглалгада тушаагдаhаар 10 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. 210 мегаватт электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ шадалтай түрүүшын энергоблок 1976 оной декабрь hарада түрүүшын электрын ток республикын арадай ажахыда дамжуулжа эхилээ hэн. 1977—1979 онуудай хугасаа соо удаадахи 3 блок ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. Тиигэжэ 1980 ондо проектээр хараалагдаhан элшэ хүсэ гүйсэд үйлэдбэрилжэ эхилээбди. Энэ хугасаа соо станциин коллектив 34409 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргаа бшуу.

Арбан жэлэй хугасаа соо хэhэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолходоо, Гусиноозерскын ГРЭС-эй коллектив түсэбтэ даабаринуудаа, абаhан социалис уялгануудаа бэелүүлээн ,зарим тэды амжалта түйлаа. Үнгэрhэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 20,9 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилөө гэхэ гү, али хэмжээниинь 23,5 процентээр ургаhан байха юм. Ажалай бүтээсэ 1,7 дахин дээшэлүүлэгдээ, продукциин өөрынь үнэ сэн 16 процентээр хямдаруулагдаа. Тодхогдоhон бүхы түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэлгын коэффициент, 1980 онойхидо орходоо, үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ 13 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Мүн станциин зарим технологическа процессүүдые автомат оньhон аргаар хэлгын коэффициент 93 процентдэ хүрэнэ. Тиигэжэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха эрхэ байдал hайжаруулагдаа, ажал эмхидхэлгын, урмашуулгын түрүү онол арганууд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээ.

Гол түхеэрэлгэнүүдээ ашаглахын тула эрдэм-шэнжэлгын институдуудтай суг технологическа хэдэн хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Станциин уралан нарижуулагшад зохёохы эрмэлзэлтэйгээр ажаллана. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада тэдэнэр 1010,4 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэтэй уралан нарижуулгын 350 дурэдхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэн байха юм.

Станциин хүдэлмэрилэгшэдэй ажаhуудалые hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Тиигэжэ 19 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, 240 hууритай столово, хүүгэдэй 2 саад, 120 hууритай больница, ОРС-ын бааза баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Хамhабариин ажахы байгуулжа ,материальна үндэhэ hуурииень хүгжөөгөөбди. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэри хэhэнэй ашаар ажалhаа гараха, орохо ушарнууд 2 дахин доошолуулагдаа, хүдэлмэриин сагые гээлтэ 4 дахин бага болгогдоо юм.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинhээ 3,773 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэhэн, дулаанай элшэ хүсэ хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ даабари 105,1 процент бэелүүлэгдэhэн байна. Хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэhэн киловатт-час электрын элшэ хүсэндэ түсэбөй ёhоор 362 грамм түлишэ гаргашалагдаха байhан аад, 360,9 граммда хүргэгдөө. Гэбэшье станциин хүдэлмэриин шанарай ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар нөөсэнүүд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй. Тиимэhээ саашадаа бухы нөөсэ арга боломжонуудаа гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ, ажалай түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, ажалай, үйлэдбэриин журам hайжаруулха ,мүнөө үеын эрилтын ёhоор, хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

Мэргэжэлэйнгээ hайндэрые — Энергетигэй үдэрые угтуулан дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй ашаар декабрь hарада ГРЭС-эй коллектив үндэр дүнгүүдые түйлаба. Тус мүрысөөндэ дулаанай элшэ хүсэ хэмжүүрлэлгын ба автоматикын цехэй К. Н. Ивановой хүтэлбэрилдэг «В» вахтын, В. И. Кондратьовай ударидадаг заhабарилагшадай, В. П. Собянинай толгойлдог гагнууршадай бригаденуудай коллективүүд эрхимлэжэ гараа. Ажалай түрүүшүүл моторист О. Б. Дашиева, слесарь Н. Д. Белых, тепловозой машинистын туhалагша К. А. Парчевский, энергоблогой машинист С. А. Стремилов, мастернууд В. В. Хартанов, М. И. Токарь гэгшэд эрхим дүнгүүдые түйлаа.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй социально-экономическа хүгжэлтын 1986—1990 онуудай ба 2000 он хүрэтэрхи түсэб соо электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 2,1 дахин, ажалай бүтээсэ 2—3 дахин дээшэлүүлхэ, тиихэдээ предприятиин технико-экономическа гол дүнгүүдые эрид hайжаруулхаар хараалагданхай. Иимэ үндэр дүнгүүдые түйлахын тула арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада цех, бригада бүхэндэ ажахын тоосооной гурим нэбтэрүүлhэнэй, хүдэлмэриин газар бүхэниие аттестацилhанай, автомат оньhон түхеэрэлгэнүүдые үргэнөөр тодхоhоной ашаар электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн доошолуулагдаха жэшээтэй юм. Жэшээлхэдэ, байгша табан жэлэй туршада электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 70 процентээр, ажалай бүтээсэ 33 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй. 7-дохи энергоблогой ашаглалгада тушаагдахада, технологическа процессүүдые автомат аргаар хүтэлхэ арга боломжо олгогдохо юм. Тиигэжэ бүри 1 миллион түхэриг алмагдаха жэшээтэй. Үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые болон муу шанартай түлишэ байгша табан жэлэй туршада хэрэглэдэг болоhоной ашаар жэл бүри 25 мянган тонно түлишэ алмагдаха юм.

Мүн эдэ бүхы зорилгонуудые дүүргэхын тула хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха, ажаhууха эрхэ байдалые hайжаруулха болонобди. Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада 42 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, хүүгэдэй 2 саад, 160 хүүгэдэй амарха пионернүүдэй лагерь, 5000 hууритай стадион, 1000 дүрбэлжэн метр талмайтай эд бараа, эдээ хоол наймаалдаг магазинууд, 900 hууритай клуб болон социально-соёлой бусад объектнүүд баригдажа, ашаглалгада тушаагдаха ёhотой. Энэ талаар hомологдоhон 20 миллион түхэриг ашаглагдаха болоно. Байгша оной эсэс болотор 45 квартиратай байрын 2 гэр, 120 айл бүлын байха байрын гэр, 844 хүнэй байха хамтын байра, 58 хүнэй бэе махабадаа эмшэлүүлхэ профилактори, сүүдхын туршада 20 мянган кубометр уhа сэбэрлэхэ хүсэтэй станци ашаглалгада оруулагдаха юм. Өөhэдын хүсөөр спортивна комплекс, амаралтын байшан барижа байнхайбди. Юуб гэхэдэ, промышленна объектнүүдтэй зэргэ социально-соёлой объектнүүд баригдаха ёhотой бшуу.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй жабхаланта ойе угтуулан, Гусиноозерскын ГРЭС-эй коллектив ерэхэ жэлэй социалис уялгануудые абаа. Хараа зорилгонуудынай ехэшье, орёошье. Эдэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлбэл, саашадаа электрын элшэ хүсэ ехээр үйлэдбэрилхэ үндэhэ hуури табигдаха, элшэ хүсэ хэрэглэгшэд найдамтайгаар хангагдаха юм.

Г. КАРПЕНКО,
Гусиноозерскын ГРЭС-эй директор.

ҺААДГҮЙ ХАНГАНА

Селенгинскын целлюлозо-картоной комбинадай дулаа, электрын элшэ хүсэ дамжуулдаг электростанциин коллектив Энергетигэй үдэрые ажалай hайн амжалтануудтайгаар угтаба. Үнгэрhэн арбан нэгэн hарын туршада электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгын түсэб 101,3 процент дүүргэгдээ.

— Элшэ хүсэнэй мантан томо станцинуудhаа гадна манай предприятиин зэргэ, бишыхан станцинууд арадай ажахын хүгжэлтэдэ өөhэдынгөө хубитые оруулна, — гэжэ станциин начальник А. С. Булсунаев хөөрэнэ. — Ганса комбинадые хангана бэшэбди, харин Селенгинск hууринда дулаа, уурал дамжуулнабди. Станцимнай арбан табан жэлэй саана ашаглалгада тушаагдаhан юм. Энэ хугасаа соо уурал гаргаха шадабаринь гурба дахин дээшэлээ гэхэ гү, али часай туршада 150 тонно уурал гаргагдадаг hаа, мүнөө 531 тонннодо хүргэгдөө.

Эндэ тогтонижонги, эбтэй зетэй коллектив хүдэлдэг. Станциин ашаглалгада тушаагдаhан үдэрhөө ажаллажа байhан хүнүүд эндэ олон. Зариманиинь станциин барилгада, агрегадуудыень хабсаргалгада хабаадалсаhан байха. Жэшээлхэдэ, содавщик мэргэжэлтэй А. Д. Жулябин ажалай ветеран юм. Тэрэ — предприятиин партийна организациин секретарь. Станци барилсаhанай, электрын элшэ хүсэнэй түрүүшын киловаттуудые үйлэдбэрилгэдэ хабаадаhанай түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа hэн. Котельнэ цехэй ахалагша машинист А. Т. Колоколов «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Турбиныи ахалагша машинистнүүд В. Ф .Быков «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, В. П. Москвитин Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байна.

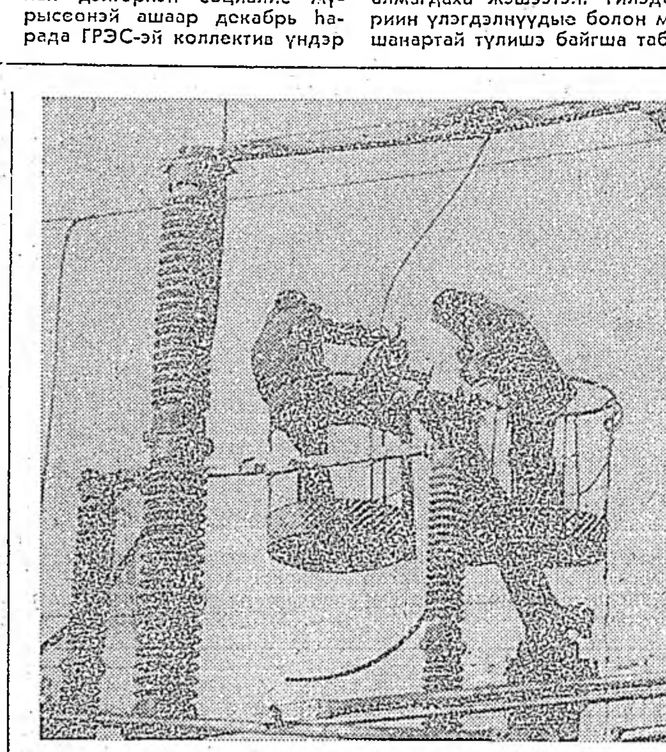
Эрхимүүдэй тоодо «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн ахалагша машинист Ю. Я. Высоцкиие, «А» халаанай начальник Светлана Шумиловае, котельнэ цехэй ахалагша машинист Г. Е. Купцовые нэрлэмээр.

Мүнөө жэл электростанци шангаар хүдэлжэ гараа. Хүдэлмэриин технологидо дутуу дундануудай ушарбашье, оньhон түхеэрэлгэнүүдые заhабарилгын шанарай hанаhанда хүрэмэ бэшэ байгаашье hаань, мүн запчастьнуудай дуталдабашье, эдэ бүгэдэ бэрхэшээлнүүд дабагдаа гээшэ.

— Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ, уурал станцида хүдэлмэриhөө гадна станцида шэнэ барилга ябуулагдана, — гэжэ А. С. Булсунаев хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Онсолбол 9-дэхи котел, 3-дахи турбогенератор тодхонобди, табан жэлэй түгэсэтэр үшөө нэгэ котел нэмэхэ. Энэ барилгын түгэсэхэдэ, дулаагаар, электрын элшэ хүсөөр комбинадые, hуурииниие хангалгын асуудал сүм шиидхэгдэхэ юм. Станциин гол цех — химическэ аргаар уhа сэбэрлэлгын цех баригдажа байна. Коллективэй хүдэлмэриие hайжаруулха бусадшье хэмжээнүүд хараалагдана. Байгша ондо технологическа котелнуудые нэгэ жэгдэ бүтээсэтэй болгожо шадаhанай ашаар коллектив 2 тонно условно түлишэ алмаха уялга абаа.

Гол дүнгүүдээ hайжаруулхын түлөө оролдохоhоо гадна алмалта арьбалалтын, шанарай асуудалда анхаралаа хурсадхаhаниинь hайшаалтай.

М. СУТУРИН,
манай штатнабэшэ корр.

Буряад орондо электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгые бүри хүгжөөхын тула электро-дамжуулгын шэнэ лининүүд ашаглалгада тушаагдана. Энергетигүүдэй мэргэжэлэй hайндэрэй урда тус тустаа 25 мянган, 26,3 мянган киловатт хүсэтэй «Октябрьская», «Илька» подстанцинууд хүдэлгэгдэжэ эхилээ.

Шэнэ жэлэй урдахана 63 мянган киловатт хүсэтэй подстанци Сэлэндүүмэ hууринда ашаглалгада тушаагдаха юм. Сэлэнгын, Зэдын, Захаамнинай районуудые, хүршэ Монголой Арадай Республикын аймагуудые электрын элшэ хүсөөр хангалга бүри hайжарха байна. Сэлэндүүмын электрическэ подстанциин барилга дээрэ хүдэлэгшэд Энергетигэй үдэрые урматайгаар угтаба.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хабсаралга хэгдэнэ; 2. Подстанциин барилгашад (зүүн гарhаа) электро-гагнууршад В. Вяткин, А. Толпеко, прораб Л. Потсгов, хабсарагшад С. Дамбаев, А. Гайдуков, А. Потемкин.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ЭЛШЭ ХҮСЫЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Жэл ерэхэ бүри хүдөө ажахые электрын элшэ хүсөөр хангалга үргэдэжэ байнхай.

Эгээл иимэ эрхэ байдалда электро-түхеэрэлгэнүүдые хүдөө ажахын үйлэдбэридэ найдамтайгаар, зүбөөр, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэhэнhээ предприятинуудай ажалайнь үрэ дүн, экономическа хүгжэлтэнь сэхэ дулдыдаха ушартай.

Тиимэhээ электро-түхеэрэлгэнүүдээ найдамтайгаар ашаглагдаха хэрэгтэ 1983 оной декабрь hараhаа хойшо байгуулагдаhан «Бурятскагропромэнерго» нэгэдэл, районуудай ажахы хоорондын предприятинууд хубитаяа ехээр оруулха ёhотой. Тэдэнэрэй мүнөөдэрэй уялгань хадаа колхоз, совхозуудай, болон бусад хүдөө ажахын предприяти, организацинуудай электрын элшын хүсөөр хүдэлгэгдэдэг түхеэрэлгэнүүдые hаадгүйгөөр, ашаг үрэтэйгөөр хүдэлгэхэ хэрэгтэ туhалха, энэ талаар хараалагдаhан хүдэлмэриие зүбөөр түсэблэхэ, бэлдэхэ, үнгэргэхэ, шалгаха талаар тодорхой техническэ-эмхидхэлэй хэмжээ ябуулгануудые абаха, техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ, элшэ хүсэнэй түхеэрэлгэнүүдые заhабарилха, мүн ,тэдэниие техническэ талаарнь хангаха асуудалнуудые шиидхэхэ болоно.

Нэгэдэлнүүдэй предприятинууд мүнөөдэрэй байдалаар электро-түхеэрэлгэнүүдые капитальна ба саг зуурын заhабарилга үргэнөөр ябуулжа байна. Үнгэрhэн 1984—1985 онуудай туршада 1051 километр утатай электро-дамжуулгын утаhа, хамгаалгын 23831 аппаратура, 1867 байрада зайн галай ба электро-түхеэрэлгэнүүдэй зарим хубииень, АВМ түхэлэй 416 агрегат, ороохо хатаадаг, арилгадаг 588 түхеэрэлгэ, тэжээл буйлуулдаг 308 цех, амяарлан бүридхэл хэхэ тусхай 340 түхеэрэлгэ, малай байрые дулаасуулха 1558 дүрбэлжэн метр дулаа үгэдэг түхеэрэлгэ, хонишодой 75 гэрнүүдтэ баhал иимэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Залуу малые hайнаар түлжүүлхын тула дулаа үгэдэг, мүн гэрэлэй элшэ хэрэглэдэг 2054 түхеэрэлгэ тодхогдоhон байха юм.

Малай байрануудые, илангаяа тугалай байра ба хонишодой гэрнүүдые дулаасуулха ПЭТ-0,8 түхэлэй дулаа үгэдэг электро-панельнүүдые Загарайн, Кабанскын районуудай предприятинууд бүтээн гаргана. Табан жэлэй түсэбэй ёhоор 1990 он болотор хонишодой бүхы гэрнүүд иимэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаха юм. Дулаа үгэдэг панель гаргаха цех ерэхэ жэлhээ Баргажанай районд ашаглагдажа эхилхэнь.

Улаан-Үдын, Кабанскын районуудай «Агропромэнерго» нэгэдэлэй предприятинууд электродвигательнүүдые hайн шанартайгаар заhабарилжа, ажахынуудhаа олон гомдол зэмэлэлтэнүүдые абахаяа болёо. Эдэ коллективүүд байгша ондо 1407 электродвигатель заhабарилhан байна.

Хүдөө ажахые электрижүүлгые саашадань хүгжөөхын тула ехэхэн зорилгонууд хараалагданхай гээшэ. Илангаяа малай байрануудта, гэрнүүдтэ тусхай микроклимат байгуулха, эдээндэ дулаа үгэхэ, газар уhалха гэжэ мэтэ ажал электрын элшэ хүсэгүйгөөр бүтээгдэхэгүй ха юм. Тиимэhээ худөө ажахые техническэ талаарнь хүгжөөхэ, продукци үйлэдбэрилгые поточно-индустриальна онол аргаар эрхилхэ хэрэг электрижүүлгын үндэhэ hуурихаа эхитэй. Тиихэдээ энэ орёо hалбарые эрхилхэ хэрэгтэ hайн мэргэжэлтэй хүнүүд хэрэгтэй болоно. Нэгэдэлдэмнай мүнөө инженерно-техническэ 148 хүдэлмэрилэгшэ, 591 электромонтер тоологдоно. Нэгэдэлэй байгуулагдаhанhаа хойшо 125 электромонтер бэлдэгдээ, инженерно-техническэ 21 хүдэлмэрилэгшэ, 29 электромонтер мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Энергетическэ түхеэрэлгэнүүдые, шэнэ техникэ зүбөөр хэрэглэхын тула hайн мэргэжэлтэд хэрэгтэй гээшэ ааб даа. Ушар тиимэhээ инженерно-техническэ кадрнуудые бэлдэхэ асуудал тон шухалада тоологдоно. Нэгэдэлнай энэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые абахые оролдодог. Дээдэ болон мэргэжэлэй дунда hургуулинуудта, курсануудта предприятинуудай хүнүүдые олоор эльгээхые оролдодог байна. Харин институт, техникум дүүргэгшэд гэр байрын асуудалhаа боложо, хүдөө ажахын энергетикэдэ үсөөноор ерэжэ хүдэлнэ.

Худөө ажахые электрын элшэ хүсөөр гүйсэд хангаха, тэрэндэ ээн ёhоор, гамтайгаар хандаха гээшэ мүнөөдэрэй манай зорилго болоно. Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбэй ёhоор хараалагдаhан технико-ашаглалгын хүдэлмэриин хэмжээнүүдэй нэгэниинь гэхэдэ 1990 он болотор амаарлан бүридхэл хэхэ тусхай 2750 түхеэрэлгэ тодхогдохо ёhотой. Мүнөөдэрэй байдалаар Хэжэнгын, Хяагтын районуудта энэ шухала хүдэлмэри нэгэ-хоёр ажахыhаа бэшэндэнь дүүрэнтэбэ .Иигэжэ эдэ ажахынуудта электрын элшэ хүсэнэй лимидэй гаргашань тодорхойлогдодог болонхой.

Электрын элшэ хүсые гамнаха тухай хөөрэлдөөн саг үргэлжэ болодог. Тээд зарим ажахынууд үбэлжэлгэдэ муу бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерэнэ. Малай байра хүсэд дулаалагданагүй. Тиимэhээ электрын элшэ хүсэн ехээр гаргашалагдана, Хурамхаанай районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз байгша оной үнгэрhэн хугасаа соо лимидhээ үлүү 974,8 мянган киловатт-час, Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхоз — 420,4, «Заганский» колхоз — 612, «Бурятавторемонт» нэгэдэл — 804,8 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ гаргашалаа. Энэ тоо, баримтанууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, шухала хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдана.

Хүдөө ажахын энергетикын хүгжэлтэдэ үшөө нэгэ асуудал шиидхэгдэхэ ёhотой. Энэ юуб гэхэдэ, радио-диспетчерскэ холбоон болоно. Олохон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудал шиидхэхэ талаар тодорхой хэмжээ абанагүй. Түхеэрэлгэнүүдтэ захил хэгдэнэгүй.

Энергетическэ түхеэрэлгэнүүдые техническэ талаарнь хангаха тусхай пунктнууд үгы байhаарбди. Эндэhээ бүхы ажал хэрэгнай хойшоо татагдана. Хэрбээ ажахы бүхэндэ, үгышье hаа, фермэ бүхэндэ техническэ талаар хангаха 2—3 хүнэй хүдэлхөөр таhалга үгэбэлнь, ехэл hайн бэлэй.

Үглөөдэр Энергетигэй заншалта hайндэр . «Агропромэнерго» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд энэ hайндэрые бараг hайн үрэ дүнгүүдтэйгээр угтабе. Капитальна ба саг зуурын заhабарилга хэхэ, техническэ талаарнь хангаха түсэб 103,6 процент дүүргэгдээ. Предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Загарайн, Түнхэнэй районуудай коллективүүд шалгаржа, тэдэнэртэ Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шан барюулагдаа. Буряадай АССР-эй Агропромкомитедэй зүгhөө грамотаар шагнагдаhан электромонтернууд В. Г. Гомбоев, В. Н. Доржиев, Б-С. Д. Санжиев, Кабанскын районой предприятиин директор Р. Ф. Бадеев, энэл предприятиин ахамад инженер В. Ф. Рычков, Загарайн районой «Агропромэнерго» нэгэдэлэй директор В. И. Сиротин, нэгэдэлэй зүгhөө Хүндэлэлэй грамотануудта, мүнгэн шанда хүртэhэн предприятинуудай электригүүд В. С. Акинфеев, Ф. Р. Тихонов, М. С. Степной, В. И. Сизых, В. А. Агапитов, С. Г. Базаров, А. А. Бочеев, Н. Д. Батуев, Д. Ц. Цыбиков, Ц-Д. Ж. Тубанов, предприятинуудай ахамад инженернүүд В. Ю. Моложанов, В. А. Рудаков, участогуудай начальнигууд А. И. Быков, Н. Н. Санжипов гэгшэд ажал хэрэгээрээ суурхажа ябадаг нүхэд юм.

«Агропромэнерго» нэгэдэлэй районуудай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд урдахи зорилгоёо hайн ойлгожо, хүдөө ажахые электрын элшэ хүсөөр бүри hайнаар хангахын түлөө оролдохо байhанаа мэдүүлнэ. Энэмнай манай түрэл партиин ябуулжа байhан политикада бодото харюу болохо ёhотой.

Ю. ВОРОНОВ,
«Бурятскагропромэнерго» нэгэдэлэй инженер.

—ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМААР—

ЛЕНИНГРАДАЙ ХИДАЙ ХОЛЫН ХАРААТА ХЭРЭГҮҮД

2. Экономикые хүгжөөлгын гол хүсэн

Семинарай гурбадахи үдэр эндэ суглараагшад, табан бүлэг боложо хубаараад, Ленинградай табан районой ажабайдалтай танилсахаяа гараhан байна. Манай бүлэг промышленна томо районуудай нэгэн болохо Невскэ район зорижо, байрлаhан «Москва» гостиницаhаа гарабабди. Нева мүрэнэй зүүн эрьеэр зубшаhан үргэн ехэ проспектээр автобуснай урагшаа дабшана.

...Харгын хажуугаар мантан томо заводуудай байшангууд, холоhоо эли тодоор гаршагууд харагдана. «Невский завод», «ЛФЗ» (Ломоносовско шаажангай завод), «Пролетарский завод» гэхэ мэтэ, урдаа олон орденуудай зурагтай гаршагууд ээлүүдгүй хүнүүдэй анхарал татана. Н. К. Крупскаягай, В. В. Володарскиин памятнигууд түргэн үнгэрнэ. «Невский», Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ, «Пролетарий», В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Соёлой ордонгууд холоhоо тобойжо харагдаад үлэнэ. Үндэр томонууд, олон дабхартай гэрнүүд, хотын хүн зоной субаан... .

Энэмней алдар суда орохон Невскэ обороны проспект мүн болон. Эдэ бүгэдые хаража ябахада, хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ энэ зуун жэлэй эхинэй hүроотэ үдэрнүүд hанагдана ёhотой гэжэ бодоноб. XIX зуун жэлэй эсэстэ Россида промышленна айхабтар ехэ кризис боложо, Петербург, Москва, Баку болон бусад хотонуудта буhалгаата хүдэлөөн эхилээ бэлэй. Жэшээнь, 1901 оной Майн нэгэндэ Обуховска сэрэгэй заводто хүдэлмэришэдэй стачка үргэдэжэ, тэдэнэр болон хаанта сэрэгшэдэй хоорондо болоhон шуhата тулалдаан тухай түүхын баримтанууд hанагдана. Тэрэл жэлнүүдтэ энэ шадарай хүдэлмэришэд болон үгытэйшүүл Невскэ обороно гээд суудо орохон, баатаршалгата тулалдаа хэhэн габьяатай ха юм.

Невскэ районой газар дээрэ урданшье, революциин үедэшье В. И. Ленин, Н. К. Крупская, В. А. Шелкунов болон бусад революционернүүд хүдэлhэн байна. Хуушандаа Невскэ застава гэжэ нэршэhэн энэ шадарай революционно хэрэгүүд манай партиин, бүхы ороной түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө оронхой бшуу.

Уданшьегүй партиин Невскэ райкомдо хүрэжэ ерэбэбди. Райкомой бюрогой заседаниин зал соо КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Валентин Павлович Сидельников, үзэл сурталай талаар секретарь Маргарита Георгиевна Кулакова болон бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга болобо.

— Невскэ район хадаа Ленинградай эгээл хуушанай, ёhотой хүдэлмэришэдэй район болодог юм. Урдань хотын заха газар байhан аад, үнинэй тиигэжэ хэлсэгдэхээ болигдонхой. Эндэ хаанта Россин судна, машина бүтээлгын, металлургиин промышленность анха түрүүн хүгжөөгдэжэ эхилhэн түүхэтэй. Тиимэhээ зарим заводууд 150 гаран жэлэй түүхэ домогтой байха юм,—гээд, Валентин Павлович бидэнтэй хөөрэлдөөгөө эхилбэ.

Үнэхөөрөөшье энэмнай Ленинград хотын нилээд хүгжэнги районуудай нэгэн байба. Юуб гэхэдэ, бүхы хотын үйлэдбэрилдэг промышленна продукциин 11 процентнь энэ районд бүтээгдэнэ бшуу. Бүхыдөө Ленинград 21 район боложо хубаардаг байха юм. Тиигээд ерэхэдээ, тэрэмнай районой хүсэ шадалые, үйлэдбэриин хэмжээе эли тодоор харуулhан дүн болоно гээшэ. Үшөө юу нэмэхэб гэхэдэ. промышленностиин аяар 36 hалбариин предприятинууд эндэ хүдэлдэг байна. Тиигэжэ жэлдээ тус районой ажахы 2 миллиардhаа үлүү түхэригэй промышленна продукци ороной элдэб газарнууд руу ябуулдаг гэжэ дуулахада, омогорхохоор байгаа бэлэй. Жэшээлхэдэ, манай бүхы республика 1,8 миллиард түхэригэй промышленна продукци гүрэндэ худалдадаг гэжэ мэдэнэ ха юмбибди. Томо-томо предприятинуудайнь дундаhаа В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Невский завод», «Пролетарский завод», «Звезда», СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ «Ленинградский завод турбинных лопаток» гэжэ нэгэдэлнүүдые, «Большевик» завод, суута Ломоносовско шаажангай завод, В. П. Ногинай нэрэмжэтэ зэрэлгэ-нэхэлгын фабрика гэхэ мэтые дурдажа боломоор. Районой газар дайдань Нева мүрэнэй хоёр талаар тарханхай.

Гансашье хүгжэнги ехэ промышленностьтай бэшэ, харин эндэхи бусад hалбаринууд хотын арадай ажахын ниитэ комплекс дотор горитой hуури эзэлдэг юм байна. Жэшээнь, барилгын 18 томо эмхинүүд энэ районд байрланхай. Нэгэ иимэ баримта дурдалтай ха. Гэр барилгын 4-дэхи комбинат Ленинградта бодхоогдодог гэр байрын бүхы хэмжээнэй дүрбэнэй нэгэ хубиие барижа, ашаглалгада оруулдаг байна бшуу. Мүн уhан замай, түмэр замай транспорт эндэ гол шухала үүргэ дүүргэдэг юм. Ленинградай түмэр замай үзелай буулгадаг, ашажа эльгээдэг бүхы ашаанай хахадынь шахуу энэл районой ажалшадай хүсөөр хэгдэдэг гээшэ.

Район дотор элдэб янзын эрдэм-шэнжэлгын, конструкторскэ болон проектнэ 11 институт хүдэлжэ байнхай. Тиимэhээ арадай ажахые хүгжөөлгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Социальна талаар мүн лэ хүгжэнги район гэжэ мэдэхээр байба. Мүнөө үедэ район дотор юрэнхы эрдэмэй 43 hургуули, техническэ мэргэжэл олгодог 13 училищи, 135 саад болон ясли, хэдэн арбаад Соёлой ордонгууд, тамаралгын 5 бассейн тоологдоно. Гэр байрынь жаса 6,5 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байха юм. Хүн зоной элдэб хэрэглэмжэнүүдые хангадаг 800 предприятида 24 мянга гаран хүн хүдэлнэ.

Эдэ бүгэдые дуулажа байхада районой партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй урда ямар ехэшье, хүшэр хүндэшье, харюусалгатайшье хэрэгүүдэй гарадаг, тэдэниие шиидхэхэ ёhотой болодог байhыень тухайлхаар ха юм даа. Теэд эндэшье бүгэдэл эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлдэг байна. Баталагдан абтаhан «Интенсификация-90» гэhэн районой программа, тэрэнээ хэр дүүргэжэ байhаниинь энээниие эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Райкомой секретарь тус программатаяа бидэниие танилсуулаа. Бусадтал адли, энэ программые бэелүүлхын тула Экономическа ба социальна хүгжэлтын, эрдэм-техникын эдэбхэлтые хурдадхалгын районно совет байгуулаганхай, тэрэниие президиум хүтэлбэрилдэг байна. Президиумэй түрүүлэгшээр КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. П. Сидельников hунгагданхай. Районно программань иимэ 7 хубиhаа бүридэнэ: эрдэм наука, промышленность, барилга, транспорт, Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэ, городой ажахы, ажал ба кадрнууд. Хуби бүхэниинь нарин нягтаар шэнжэлэгдэжэ, тодо hонор хараа түсэбүүд табигданхай, үрэ дүнгүүд, бэелүүлэгдэхэ болзорнууд, харюусалгата хүнүүд тэрээн дотор тодорхойлогдонхой байна бшуу.

Эдэ бүгэдые бэелүүлhэнэй ашаар арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада үйлэдбэриин хэмжээн 12,6 процентээр, ажалай бүтээсэ — 14,6 процентээр ургаха юм. Энэнь түсэбтэ даабаринуудhаа дээшэ болоно. Харин түрүү технологиин ёhоор гаргагдадаг продукциин хэмжээн аяар 17,8 процентээр дээшэлхэ гээд хараалагдана. Эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэри 10—12 процентээр үргэдхэгдэжэ, иимэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 15 процентээр хороогдохо юм. Автомат системэнүүд ехээр нэбтэрүүлэгдэхэ ёhотой. «Интенсификация-90» гэhэн программын бусадшье хубинууд тодорхой тоо, баримтанuудтай байха юм. Жэшээнь, табан жэлэй туршада 1,1 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха. Ехэнхинь «Рыбацкое» гэжэ микрорайондо бодхоогдохоор түсэблэгдэнхэй.

Саашадань нүхэр Сидельников тус программын хэр бэелүүлэгдэжэ байhан тушаа хөөрэжэ үгөө. Олонхи үрэ дүнгүүдэй талаар хараа түсэбүүдынь амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Гансал үнгэрhэн табан жэлэй туршада 70 цех болон участок комплексно гуримаар оньhожоруулагдаhан, автоматизацилагдаhан, поточно-оньhожоруулагдамал 85 линии ашаглагдаhан, тоогой программна хүтэлбэрилгэтэй 240 станок тодхогдоhон, промышленна 142 робот болон автооператор хэрэглэгдэжэ эхилhэн, 600 гаран түрүү технологи нэбтэрүүлэгдэhэн байха юм. Табан жэл соо гарай ажалай хуби 4,5 процентээр хороогдоо.

Энэ ехэ программые саг соонь, эрхим hайнаар бэелүүлхын тула партийно-эмхидхэлэй, үзэл сурталай хүдэлмэриин онол аргануудые нарижуулан hайжаруулха, ажалша коллективүүд болон ниитын эмхинүүдые үргэнөөр хабаадуулха талаар тусхай хэмжээнүүд хараалагданхай юм.

Уулзалгада хабаадагшадай табиhан асуудалнуудта КПСС-эй райкомой секретарь М. Г. Кулакова харюу болгон, партийна организацинуудай хүдэлмэри тухай хөөрэбэ. Район дотор мүнөө партийна 283 эхин организацнууд 33 мянган коммунистнуудые нэгэдүүлдэг байна. 1000-hаа дээшэ коммунистнуудтай арбаад организаци томо-томо предприятинуудта байгуулагданхай. Тэдэнэй 7-ниинь өөhэдын олон хэhэгтэй газетэнүүдтэй байна. Мүн районой өөрын радио-дамжуулгын редакцитай байhан ушар бидэниие hонирхуулаа. Жэшээнь, зургаан орденто «Большевик» заводой партком, профком, ВЛКСМ-эй комитет болон дирекци «Коммунист» гэжэ олон хэhэгтэй газетээ неделидэ 3 дахин гаргадаг байна. Мүн бусадшье завод болон нэгэдэлнүүдэй газетэнүүд иимэл болзороор хэблэгдэдэг байна бшуу. Ушар иимэhээ партиин райком хэблэлэй органуудые хүтэлбэрилхэ талаар ехэ хэшээл оролдолго гаргана ха юм. 2—3 халаанда хүдэлдэг болоходоо, бүхы үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэриеэ, ажалай гуримтай зохилдуулан, ябуулха хэрэгтэй болоно.

Политическэ болон экономическа hуралсал мүн лэ «Интенсификация-90» гэhэн программые бэелүүлгэдэ гол түлэб шэглүүлэгдэнхэй. Энэ талаар байгуулагдаhан 24 hургуулида [illegible] лэдбэриин эршэ түгэ[illegible]тэ — ороной экономикы[illegible] жөөлгын шухалын [illegible] шэглэл» гэhэн курс [illegible] тэйгөөр шудалагдадаг [illegible] Тэрэшэлэн харуулан[illegible] агитаци баhал энэ програ[illegible] бодото дээрэнь бэелүү[illegible] нягта холбоотой байха юм.

Эндэ хани калуукаар [illegible]жа хөөрэлдэhэнэй [illegible] бидэ В. П. Ногинай нэр[illegible]тэ зэрэлгэ-нэхэлгын ф[illegible] зорижо мордобобди.

В. П. Ногинай нэр[illegible] зэрэлгэ—нэхэлгын ф[illegible] Россин революциин [illegible]дэ мүн лэ нилээд ехэ [illegible]раа үлөөhэн юм. Анх[illegible] 1837 ондо байгуулагдаа[illegible]лиин фабрика гэжэ [illegible] нэрлэгдэдэг болоhо[illegible] предприяти совет засаг[illegible] үндэhөөрөө хубилаа. 192[illegible]до Ногинай нэрэмжэт[illegible]hон байна. Тэрэ—хүдэл[illegible] шэн-революционер 18[illegible] онуудта энэ фабрика[illegible]дэн будагшаар хүдэлhэ[illegible]рин Октябриин револ[illegible] hүүлээр Совет түрү[illegible] правительствын бүрэ[illegible] оруулагдажа, хүдэлдэ[illegible]маанай болон промы[illegible]ностиин арадай комис[illegible] томилогдоhон юм.

Эндэ ерэхэдэмнай, [illegible]кын директор Юрий [illegible]лович Русанов, партко[illegible]кретарь Людмила Алек[illegible] Манжуйло гэгшэд па[illegible]ригдаhан захиргаанай [illegible] байшангай үүдэндэ [illegible] байба. Энэ байшангай [illegible]ренц-зал соо удаахан ба[illegible] хөөрэлдөөнэй hүүлээр [illegible] коридороор дамжан, ф[illegible] цех руу оробобди. [illegible]приятиин бүхы табан [illegible]раар ябажа, үйлэдбэрии[illegible]та бүхэнтэй танилса[illegible] Ехэнхидээ эндэ техн[illegible] хэрэглэмжэдэ эльгээгдэх[illegible] гаргана. hүүлэй үедэ [illegible]ной хэрэглэхэ бүд[illegible] ехээр үйлэдбэрилдэг б[illegible] байнхай.

Директорэй хөөрөөн[illegible] дэхэдэ, энэ фабрикад[illegible] хүн, тэдэнэй 75 проц[illegible] эхэнэрнүүд хүдэлдэг[illegible] Гурбанай нэгэ хуби[illegible] хүрөөдүй залуушуул [illegible]

hүүлэй жэлнүүдтэ [illegible] hэльбэхэ, хүсэ шадал[illegible] гэдхэхэ талаар ехэ [illegible]дээ. Иимэ hонирхолоо[illegible]римта дурдагдаа. Ф[illegible] хуушан байшангын [illegible] дабхартай, тиихэдээ [illegible] бүхэниинь модон [illegible]тай байгаа ха. hэльб[illegible]нэлхэдээ, бүхы хуша[illegible]дые түмэр-бетон [illegible] үшөө дээрэнь табадах[illegible] хар бариhан байна. [illegible] хүдэлмэриие фабрик[illegible] дэлжэ байхадань, [illegible] hаад ушаруулангүй [illegible] жэ дуулахада га[illegible] Энээнэй хажуугаар [illegible] ехэнхидээ автомат [illegible]гэнүүд табигдаа ха [illegible] гэжэ арбаад жэлэй [illegible] 16,5 миллион түхэриг[illegible] шэнэлэлгэдэ гаргаш[illegible] гэжэ директор хөөр[illegible]

Мүн лэ өөhэдынгөө [illegible] зургаан дабхартай [illegible] гаанай-ажаhуудалай [illegible] барипан байна. Тээд [illegible] үшөө олон албаную[illegible] нэнхэй. Столово, кул[illegible] магазин, парикмахерска[illegible] пункт, 300 хүнэй амар[illegible] филактори, уран hайх[illegible]лон техническэ номууд[illegible] лиотекэ, хубсаhа уг[illegible] бэрлэхэ мастерской[illegible] тэ.

Илангаяа энэ проф[illegible]ринь бүгэдын hонир[illegible]таа. Юуб гэхэдэ, х[illegible] хүнэй байха палатан[illegible] хеэрэгдэнхэй. Элшэлэл[illegible] дэб янзын олон кабин[illegible] бараар аргалуулха, в[illegible] абаха, шаруулха ка[illegible] болон бусад хэрэгт[illegible] юумэн хуу бии. Өөhэ[illegible] доо столовотой. «Иим[illegible] та хүдэлхэдэшье урм[illegible] жэ хүдэлмэришэд о[illegible] хөөрэнэд.

«Интенсификация-90» [illegible] раммын ёhоор ехэ ю[illegible] тээгдээ. Жэшээнь, [illegible] рииe оньhожоруула[illegible] матизацилга болон ш[illegible] нологи нэбтэрүүлэгд[illegible] hэн табан жэлэй турш[illegible] миллион түхэриг гар[illegible] даа. Энэл үедэ шэн[illegible] хеэрэлгэ тодхогдоhо[illegible] шанай 364 түхеэрэлгэ[illegible] шэнэлэгдэhэн байха [illegible] нөө үедэ Болгарин[illegible] словакиин шэнэ, түр[illegible] гын станогууд, ма[illegible] ашаг үрэтэйгөөр хү[illegible] Тиигэжэл ажал ехэ[illegible] хэгдэнэ бшуу.

Иимэ, 150 жэлэй [illegible]шье hаа, мүнөө үе[illegible] түрүү предприятиин[illegible]ритэй танилсаhандаа [illegible] яртайнууд, сэдьхэлэ[illegible] гэнги бидэ фабрики[illegible] бэрилэгшэдтэй хахас[illegible] бди.

Гэрэл үдэртөө Ло[illegible] ско шаажангай ф[illegible] ябаhан, тэндэхи өөр[illegible] музейн экспонадуу[illegible] хон хараhан байнаб[illegible]

Семинарай hүүлш[illegible] дүй дүршэлөө [illegible] ороной социально-эк[illegible] ска хүгжэлтые х[illegible] ба шэнэдхэн хубилга[illegible] журналистнуудай [illegible] рюусалгатай үүргэ [illegible] ехэ хүдэлмэри туха[illegible] хөөрэлдөөн болоо.

П. НИМ[illegible]
манай тусхай [illegible]

…МДЭГЛЭЛ—БЭШЭГ

ЭНЭЭНЭЙ АШААР РАЙОНОЙ МАЛ АЖАЛАЙ ОРЕО ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД ТОДОРУУЛАГДАА

[illegible]

…туршалгын ажахы байгуулжа эхилхэбди. Тиихэдээ районно комитедтэ туhалхаб.

— Бидэ туршалга-үйлэдбэриин ажахы байгуулхын түлөө гүбди? Тэдэнэр фонднуудтай, штадуудтай, оньhон техникэтэйл…

— Танайхидал адли, hүн үгы байhаар.

Юундэшьеб ажахын ямар байдалтай байhые хүн зоной нюдэн дээрэ гоёонгүй, процентнүүдээр бэшэ, харин тоо, баримтануудаар харуулжа шадахагүй гэшэ гүбди. Тиигэбэл нарай түлнүүдэй гарзалалга, малай тоо толгойн хорол- [illegible]

…зэргэтэй байгаа…

…Хүрбын ОПХ ошохоёо Галина Ивановнагай хэдышье арсаа hаань, үглөөгүүр правлениин дэргэдэ Цыреновэй эльгээhэн машина хүлеэжэ байба. ОПХ-ае комитет дээрэ баhал шагнаhан, «Гигант» колхозтой адлирхуу дутуу дунданууды хаража үзэhэн, хоёр ажахы нэгэ нэгэнэйнгээ байдалые шалгажа үзэхэ гэhэн шиидхэбэри абаhан юм. Мал ажалда анхаралаа хандуулнагүй гээд Хүрбын ОПХ-ае зэмэлхэнь хэсүү hэн. Харин үлэмжэ hайнаар хангагдадаг дээрэhээнь шанга [illegible]

…ынхид тайлбэрилнэ.

Цыренов бэеэ барингүй, хөөрэлдөөндэ оролсоно:

— Таанад мал ажалаа үргэдхэжэ, зүб юумэ хэнэт. Манай элhэн газар дээрэhээ үргэсэ абажа, хэниишье хилээмээр тэжээхэгүйш. Теэд залуу мал удаан баридаг байhамнай ехэ дутагдал болоно. Район дотор миил гурбадахи-дүрбэдэхи жэлдэ үнеэдэй тугаллаадаг байhаниинь таарахаар бэшэ. hайн эзэн hаа, тэрэниие үнидэ мяхан болгожорхихо hэн.

…Районой харгынууд утанууд, сэхэнүүд, талын дундуур зурылдана. hуурин тосхонуудынь нэгэ нэгэнhээ хэдэн арбаад километртэ оршодог. Хэрбээ районно номернуудтай, улаан хэрээhэтэй гү, али агропромдо хабаатай байhан тухайнь гэршэлhэн машинануудай урдаhаамнай дайралдаагүй hаа, Цыренов бидэ хоёр бодолдо абтан, бүхы замаа дуугай ябаха hэмди. Тусхай албанууд бэеэ зэhэнхэй хүдэлнэ, ажахынуудта болохотой заабаринуудые үгэнэ бээз гэжэ hанахаар. Арадай хиналтын районно комитедэй түрүүлэгшэ районой занхшалта түсэбүүд болон баримтануудые худхаруулна, hайн гээшэ юун бэ гэжэ тэрээнhээ дутуугүй мэдэдэг мэргэжэлтэдэй торомынь хүндэнэгүй юм бээз?..

Цыренов гэдэргээ эрьежэ:

— Манай шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай хүнүүдтэ үшөө муугаар ойлгуулнабди. Гүйсэдхэдэг хүнүүдэй өөhэдөө нэгэ нэгэеэ татажа, hанаата болгодог, үшөө хэды ехэ юумэ алданабибди гэжэ манай заабаригүйгөөр ойлгодог байгаа hаань, hайн байгаа. Хамтын гарта үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые абаагүй юумэдэл, тэдэнэртэ эзэнэй хэрэггүй юумэдэл, үмсынгөө ажахые зүб, таарамжатай гэжэ жэшээ болгодог байнабди.

Тон богони элидхэлэй бэшэгтэ дуратай хүнүүдые Цыреновэй партиин райкомдо эльгээhэн документ баярлуулаагүй ёhотой. Машинка дээрэ сохигдоhон юhэн хуудаhанай долоониинь тоо, баримтануудаар, сасуулгануудаар, зэргэсүүлэн харуулагдаhан баримтануудаар эзэлэгдэнхэй байгаа. Дистанцида этигэнгээр гүйхэдэнь спортсмендэ стартын хэрэгтэй байдагтал, тэрээндэ эдэ бүгэдэ хэрэгтэй байгаа бшуу. Ехэ гаргашагүй хэнгүй, хараа байса үрэ дүн үгэжэ шадаха нөөсэнүүд тухай тэрэ бэшэhэн байгаа. Харин hүүлдэнь залуу мал hайнаар хүгжөөлгүе, туглалалгада саг болзортонь бэлдэлгүе, түл абаха түсэб дүүргэлгүе хангаха, ондоогоор хэлэхэдэ, селекционно-үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэриие үндэhөөрнь шэнэдхэхэ хубилгалтануудые яажашье hаа түйлаха.

Бэшэг-тэмдэглэлые түрүүшээр райкомой бюро дээрэ хаража үзэхөөр абаhан байгаа. Харин хэдэн үдэрэй үнгэрхэдэ, тус асуудал пленум дээрэ хаража үзэгдэхэнь, Цыренов түрүүлэн үгэ хэлэхэ гэhэн хүлеэгдээгүй, тиигэбэшье зохид hонин түрүүлэгшэдэ дуулгагдаба.

И. ПЕСТУН.

(«Правдын» тусхай корр.).

(«Правдын» 1986 оной декабриин 19-нэй номерhоо абтаба).

«МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН»

ГЭhЭН КОНКУРСДО ЕРЭhЭН ОЧЕРК

ҮҮРЭЭР ЭХИЛДЭГ АЖАЛ

Мүльhэтэжэ хоноhон үүдэниинь хүжүүхэнээр нээгдээд, үбгэнэйнгөө болгоомжотойгоор хэрэлсы руугаа буужа, үглөөнэй хярмаг саhа гэшхэн саашалхысинь hая hэриhэн hамганиинь дуулажа хэбтэбэ. Эды багта, үүр сайха хирээр бодожо hурашаhан хадаа тэрэ унтажа хэбтэhэн гэртэхинээ hэрсэжэрхихэгүйн тула, яаралгүйхэн хубсалжа, hэмээхэн гаража ошобо бшуу.

hамганиинь энээниинь мэдэдэгшье, заримандаа мэдэдэгшьегүй. Үглөөгүүр үндэрлэхэдэнь, hаяшаг түрэhэн үнеэдтэ, тугал бурууда тэжээл үгтөөстэй, ушаагынь түлигдэжэ, сай, эдеэниинь табяатай байдаг. Дулма Юндуновна өөрөө бодожо, хэхэ юумэеэ хэжэшье ядаагүйл даа. Теэд үбгэниинь «мяhгаараа гүйлдөөд яахатнайб, би хэдэгээ хээд лэ байна бэзэб» гээд урдаа оруулдаггүй.

hүүлэй үедэ hамганайнгаа бэеын халта муудахаяа hанахада, багаханшье хүндэ юумэ хүүлэхэhээ байха үлүү газарта hанаа үнеөснышье зобоохоёо болинхой. Хэды тиигэбэшье hамганиинь дан үгөөрнь болоодхидоггүй, хэхэ юумэеэ шадал сооханоо хэжэ, борлуулжал байдаг. Хоёр баганынь hуга ургажа абаhаар, түрэхэ гарахаhаа дадашаhан мал ажалда суранзаар татуулhандал эрьенхэй. Жаргалынь найман класс дүүргээд, олон юумэ бодонгүй, өөрынхеэрээ боложо, эжы, абынгаа анхан дүнгэhэн жолоос алдахагүй гэжэ оролдошоо. Валя басаганиинньшье арбан классайнгаа hүүлээр түрэл гэрhээ холодохо дурагүй, баhал туhамаршаниинь болоо бшуу. Имэл дүрбэн халуун амин, үшөө Валиин бишыхан үхибүүн дулаахан гэр соогоо үдэрэйнгөө ажалай hүүлдэ үбэлэй hүниин утаханда амардаг.

Эгээн эртэшэнь эсэгэнь. Юрэдөө, Дулма Юндуновнагай багсаахада, совхозой директор Анатолий Витальевич Сазонов өөрынь нүхэр хоёр Гүндын хотон айл соо аhан эртэшэ зоң хаш. Нүхэрэйнь бодожо малдаа гараха хирээр Эгсээтын зүүн нуур тээhээ машинын абяан дуулдажа, үдэр бүри шахуу совхозой директор хүрэжэ ерээд, ажаhуудал, ажал хүдэлмэрэрнь hонирхоод ошодог. Директорэй ходо ябалган малшадта түрүүшын оноор гайхалтайшаг байдаг hэн. Нимэ ябадалынь hүүлдэ юрын лэ заншал болошоо бэлэй. Гурбан жэлэй урда Яруунын совхозой район соогоо эгээн гээгдэнги, тулюур туйган байдалда ороходонь, баян дүй дүршэлтэй, хаа хаанагүй олохон ажахынуудые hэргээн бодхоожо шадаhан нүхэр Сазоновые партиин райком иишэ эльгээhэн юм. Тиигээд лэ энэл үе соо совхозынь түрүүшүүлэй дэргэдэ гаража шадаа бшуу.

Ойро зуура эдэ бүхы бодолдо эзэлэгдэн, Дулма Юндуновна хэбтэhэнээ, дахин унтажа шадахаяа болиhоноо мэдэжэ, бодобо.

Энэ үедэ Владимир Цыбикович тугалнуудайнгаа байра соогуур нам налхан гэшхэлэн, баруун захын таhалга руу ошожо ябаба. Тэндэ хоёр түрэхэ гунжадынь оруулагданхай ха юм. Газаа харанхы, эрэ тахянууд ээлжээ ээлжээгээр хашхаралдаба. hаял үүр сайhанай дохёо. Тэдэнэр гэрээрээ тахяануудые олохоноор бариха дуратай юм. Юуб гэхэдэ, алишье талаараа туhатай байдаг. Жэшээнь, нарай тугалнуудай эхынгээ хурса hүнhөө боложо гү, али даараhан, хүрэhэнhөө (шалтагынь олон лаб даа) доторoo худхахада, Владимир Цыбикович нэн түрүүн тахяагай үндэгэ дабhантай hайса худхажа ерээд, шудхажархидаг. Тиигээд лэ үбшэниинь болижо, тугалнууд эхээ амтархан хүхэхэ. Үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлээд hубайруулхагүйн тулада үнеэд соогоо ходо ябуулдаг буханууд таашье тахяагай үндэгэ, микроэлементнүүдые элбэгээр үгэхэдэнь, тэдэнь жэшээгүй шэнээ тамир ородог. hайн үүлтэрэй мал гаргаха хэрэгтэ Цыренжаповтан онсо анхаралаа хандуулдаг юм. Тиимэhээ үүлтэр hайтай бухын түл зорюута шэлэгдэжэ, ажахын бусад мал hүрэг hайжаруулгада гү, али газаа тээшэнь худалдалгада ябуулагдадаг юм.

Тэрэ ябаhаар ябажа, баруун таhалгын үүдэ татаба. Тахяануудшье гог-гуг гэлдэжэ, бэежэжэ эхилhэн тугалнуудынь мөөрэлдөөдхибэ. Шолмохонуудынь эзэеэ танидаг болонхой, хүхүүр соогууроо тангаршаалдаад абана. Хоёр үнеэнэй нэгэниинь hүниндөө туглалажархиhан, тэрэнь сэмсытэрээ долёолгожо үндыгоод, хүл дээрээ тогтожо ядан тэмтэгэшэнэ, эхынгээ хүхэ хүхэхэ hанаатай ха, самидань хушуугаа асарна. Владимир Цыбикович ерэжэ эльбээд эмэ тугал байхадань, эрхэлүүлхэ хоорондоо «Машенька» гэжэ нэрэ зүүлгээд, эхын дэлэнhээ уурагыень hаажа, хүхыень зооhэрүүлхын тэдысэ түлхибэ, идхэрбэ.

— Бү хүлеэжэ яда, хүхэжэ үрдихэш. Эхэшни hүтэй, — гэжэ байжа, үгэ мэдэхэ үхибүүндэ хандаhандал хэлэнэ. Ингэжэл тугал бүхэнөө угтадаг, энхэрдэг. — 97-хи болобош, Машенька. Саадахи үнеэнэймнии түрэхэдэ, 98 тугал болохо.

Түрүүшынхиеэ түрэхэ гунжадайнь нэгэниинышье hубайрангүй, энэ жэл гаратар дууhан түрэжэ үрдихэ. Харууhалдаг 103 үнеэнhээ 103 тугал бүтэн бүлеэн абтаха. Жэлhээ жэлдэ 100 үнеэн бүриhөө 100 тугал абажа, эхэhээ илгагдаха үедэнь 150—160 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тушаажа hураhан хадаа Владимир Цыбикович өөрынгөө дүй дүршэл, арга боломжодо түгэс найданхай.

Казахай сагаан малаан толгойтой үүлтэрэй мал өөрын зантай, абаhаар эзэндээшье дадажа үгэдэггүй, харин Владимир Цыбикович үнеэн бүхэндэ онсо анхарал, харууhа табинхай байдаг. Хажуу тээhээнь харахада, малнуудынь бэе бэедээ тон адлиханууд. Илгахын аргагүй гэхээр юм. Зүгөөр эзэниинь мал бүхэндэ нэрэ үгэнхэй, тусхай дэбтэр соо тэдээн тухай мэдээнүүдые аржытар бэшэнхэй байдаг. Дэбтэр соо түрэhэн он, үдэрынь, үрэжүүлэгдэhэн болзорынь, абари зангынь, шэгнүүрынь хуу байха. Түрэhэн үнеэндэ силос ехэхэнээр үгэжэ hү оруулдаг, үнеэн бүхэндэ онсо харууhа табидаг. Тиимэhээл hая гараhан тугалнуудынь эхынгээ hүндэ садахадаа, таргалжа монсойгоод, шэгнүүрээ түргэн дээшэлүүлжэ эхилнэ ха юм.

Эхэдэнь hая түрэhэн тугалынь абхуулhаар байтарнь, саг мэдэгдэнгүй ошожо, аса бариhан hамганиинь орожо, баярлангяар энеэбхилнэ:

— Оо, түрөө бы!

— Машенькатай болообди, Дулма. Хүхэеэ хүхэжэ садаба хэбэртэй. Хүхүүр соо оруулхам, — гээд Владимир Цыбикович тугалаа хүнгэхэнөөр үргэжэ, гараhаар дүрбэ-таба хоноhон тугалнууд соогоо абаашажа табиба.

Ингээд лэ үбгэ hамган хоёрой ажалай шэнэ үдэр эхилжэ, шэнэ мэдэрэл түрүүлэн, үглөөдэрэйнь амжалта тээшэ дуудажа эхилнэ. Тэдэнэй хэхэ ажалынь үдэр соо дууhадаггүй. Энэ гэhээр үнеэдээ эдеэлүүлжэ, тугалнуудаа хүхүүлжэ орохо. Тиигэhээр Жаргалынь бодожо, сайгаа ууhаар, малаа бэлшээридэнь тууха. Валя басаганиинь бодоhоор, багахан үхибүүнэйнгээ унтаатайе hамбаашалан, эжы, абадаа туhалхаяа ерэхэ. Бодото ажалша бүлэ гэжэ нютаг зониинь омогорходог. Энээнинсэнь хэн арсахаб? Гансал амжалта, hайн hайханиие хүсэдэг, үшөө үнэр баян болоhыень булта юрөөдэг бэшэ гү? Эдэ бүгэдые гэрэй эзэн одоол гүнзэгыгөөр ойлгоно, мэдэрнэ.

Теэд Владимир Цыбиковичэй hанаа үнөөенъ зобоохо юумэн олон. Нэн түрүүшынхинь — налшыжа унаха болоhон малайнь байра болоно. Эгсээлтэ гэжэ газарта хүхүүли малай гүүртэ, даажа абаhан сагhаань хойшо хори гаран жэл үнгэрөө. Тэрэнэй урда, малда ябахадань, энээхэн лэ байрань үбэлэй шэмэрүүнhээ малаа халхалха туhа нэмэринь болотшо hэн. Мүнөө үмхиржэ унаха болоходонь, гартаа дүйтэй, hулагүй дархан хадаа гэрэй эзэн хаа хаанаhаань бахана, тулга хэжэ тулгалаа, нүхэ hүбыень шабаа, бүглөө. Барилгын материал газаань оруулагдахань, оруулагдаад, РАПО мүнгэн үгы гээд, жэлhээ жэлдэ хойшо татаhаар. Нимэ тулюур муу байдалhаа hугардаг hаа, Цыренжаповтан улам эршэ долгитойгоор хүдэлхэ, амжалтаяа арьбадхахал hэн ха.

Байраhаань тээ баруулжаа, Яруунын нуурай эрьедэ, үнгэрэгшэ намар республикын районуудай малай выставкэ-аукцион үнгэргэгдэжэ, Яруунын эрхэ байдалда жэлhээ жэлдэ 100 үнеэн бүриhөө 100 тугал абажа байдаг Цыренжапов тухай гайхалдаhаншье, омогорхолдоhоншье hурагтай. Ямар тиимэ нюусатай тухайнь заримашуулай hурахада:

— Балай нюуса юуншье байгаадхихаб даа. Эзэн янзаар хүдэлхэ, мүн эрдэм мэдэсын туйлалтануудые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхые оролдохоёо хүсэдэгби, — гэhэн харюутай байгаа hэн.

Үнэхөөрөөшье, тэрэ ветеринарно-hэргылэмжын бүхы хүдэлмэринүүдые саг соонь үнгэргэнэ. Эндэ үнөөхил ото суглуулдаг брошюрануудынь хэрэгтэй болодог. Адагай захын малай арhан дорохи гуур эртэ намараар усадхахын тула эрдэмдэ түшэглэхэ баатай болоно ха юм даа.

Цыренжаповтан зунай сагта Зазада малаа абаашажа, тэндээ өөhэдөо үбhэеэ сабшажа абадаг заншалтай. Морин косилкатай, тармууртай, моритой — үшөө юун хэрэгтэйб даа? Тиигэжэ 200 центнер эрхим шанартай үбhэ бэлэдхэжэ абаа hэн.

hая гараhан тугалаа абажа баярланхай, үнеэ, буруудаа хооллуулаад, үбгэ hамган хоёрой сайгаа уухаяа гэр тээшээ гэшхэхэдэнь, үглөөнэй наран hаяхан гараад, тэдэниие мэндэшэлэн, утынгаа харгы өөдэ жудхэнэ. Ингээд лэ Цыренжаповтанай гэр бүлын ажалайнь шэнэ үдэр эхилжэ, ехэ дабаанай үндэр өөдэ дуудадагаараал дуудан даллана.

Ц-Д. ХАМАЕВ.

МНР. Монгол ороной түрүүшын госхозуудай нэгэн болохо «Жаргаланта» Улаан-Баатарhаа хойшоо зуу гаран километрэй зайда оршодог. Энэ ажахы олон hалбаритай. Хоморой эм домто ургамал—шасаргана ургуулдагаараа тэрэ мэдээжэ юм. Намарай халуун үдэрнүүдтэ шарахан, ягаахан үнгэтэй ургамалай үрэhэнүүдые харахада урматай hэн. Шасаргана — витаминнуудаар баян ургамал. Тэрэ медицинэдэ, эдеэ хоолой промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шасаргана суглуулагдажа байна.

ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

БУДАПЕШТ. Тата хотодо юумэ хүргэдэг түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг промышленна кооператив аха дүү социалис оронуудта продукци эльгээхэ даабаринуудаа болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайдаа орон дотороо эгээн түрүүшүүлэй тоодо элидхэбэ. Тус предприятиин продукци хилын саана hайшаагдахал ёhоороо hайшаагдадаг. hүүлэй жэлнүүдтэ тэрээндэ шанарай хүндэлэлэй тэмдэг нэгэтэ бэшэ олгогдоhон байна. Советскэ Союз юумэ хүргэдэг түхеэрэлгэнүүдые олоор захидаг. Хэрэгсэл зүйлнүүдэй шанарые саг үргэлжэ hайжаруулдаг, эрдэм, техникын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэдэг байhаниинь кооперативай коллективэй амжалтануудай эрхэ нүхэсэл болоно.

СОФИ. Плевен хотодо hэрюун унда үйлэдбэрилхэ томо заводой барилга эхилээ. Тэрэнэй хоёр автомат лини час соо 24 мянган бүтылхэ үрэ жэмэсэй шүүhэ, цитрусэй ургамалай унда үйлэдбэрилхэ байна. Энээнэй эсэтэ гансашье округой бэшэ, харин ороной бусад районуудай хүн зоной хэрэглэмжэнүүд хангагдаха.

Спиртын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые болон хэрэглэлгые хизаарлаха тухай БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой hаяхан баталан абаhан шиидхэбэриин ёhоор hэрюун унда үйлэдбэрилдэг хэдэн шэнэ предприяти бариха, хүдэлжэ байгаа предприятинуудые шэнэлэн заhаха гэжэ хараалагданхай. Ороной хүдөө ажахы тус программые бэелүүлэгдэ хубитаяа баhал оруулха юм. Эрдэмтэд-селекционернууд виноградай хэдэн шэнэ сорт дурадханхай.

ПРАГА. Хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ түүхэй эд суглуулжа, болбосоруулдаг «Сберне Суровины» предприятиин мүнөө жэлдэ суглуулhан саарhа, будэй үртэhэ зөөхын тулада түмэр замай 10 мянга шахуу вагон хэрэгтэй болохо hэн. Арадай ажахыда бусаагдадаг бусад ондоошье үлөөдэhэн хараа байса ехээр суглуулагдаа. Хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ түүхэй эд суглуулха ба болбосоруулха жэлэйнгээ түсэбые предприяти болзорhоонь hараар урид дүүргэhэн байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ ЧССР-эй үйлэдбэриин, коммунальна ажахын үлөөдэhэ үргэнөөр хэрэглэлгэдэ улам ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо.

(ТАСС).

…шод—хүдөөгэй ажалшадта

…СЭЛШЭДЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

[illegible]

тэдэнэр үе-үе болоод лэ олоной газарта үлгэжэ байдаг. Тиихэдээ энэ хүдэлмэридөө милициин, элүүрые сахилгын албануудай, мүн «Знание» болон архидалгагүй бүлгэмүүдэй гэшүүдые, киносетиин хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлдэг юм. Гадна библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд hарадаа нэгэ дахин дурсагдагша албануудай түлөөлэгшэдтэй хамта үйлэдбэриин участогуудаар гаража архидалгын хойшолонгууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Жэшээлхэдэ, уншагдаh a'и лекци, хөөрэлдөөнүүдэй удхые үргэлжэлүүлhэн кинофильмнүүд харуулагдадаг. Эдэ бүгэдэ Петропавловка тосхоной библиотекын хангалгын таhагые даагша Е. Е. Брыковагай эдэбхи үүсхэлhээ эхитэй юм.

Районой бүхы библиотекэнүүдтэ иимэнүүд гаршагтай саг үргэлжын выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй гэбэл: «XX зуун жэлэй аюултай үбшэ сарая», «Архи ба хүн», «Элүүр энхэ — хүнэй амидаралта хүсэн», «Манай элүүр энхэ — манай гарта», «Архидалгые элүүр нюдөөр харахада».

Тиихэдэ Дэрэстэйн хүдөөгэй библиотекэ (даагшань О. Д. Бизьяева) нютагайнгаа соёлой байшантай суг хамта ажалаа ябуулдаг байна. Эндэхи соёлой байшангай, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд «Архидалгатай эбсэшэгүй» гэhэн агитбригада эмхидхээ юм. Тиигээд нютагайхидайнгаа урда гүйсэдхэмөөр, нютагайнгаа темэ дээрэ эндэхид сценари зохёожо зүжэглэн харуулдаг байха юм. Гадна, ханын газетэнүүдые гаргадаг юм.

Архидалгатай эдэбхитэй тэмсэлэй ябуулагдажа байhан үедэ ажалша зоной, илангаяа залуушуулай сүлөө сагые hонирхолтойгоор, бодомжотойгоор эмхидхэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Энэ талаар хүдөө нютагуудта эмхидхэгдэжэ байhан соёлой-спортивна комплекснууд ехэ нүлөө үзүүлхэ аргатай. Тиимэhээ районой соёлой гуламтануудай ажал хүдэлмэриие эршэмтэй болгохо хэрэгтэ энэ талаар хараалагдаhан, hомологдоhон эд хэрэгсэлнүүд болон мүнгэ зөөри гээшые гүйсэд ашагтайгаар хэрэглэлсэхын тула библиотекын хүдэлмэрилэгшэд оролдоно.

Петропавловкын түбэй библиотекын дэргэдэ поэзидэ дуратайшуулай клуб эмхидхэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн районой библиотекын хүдэлмэрилэгшэд архигүй түрэ хурим, гэр айл бололгын ёhолол болон паспорт барюулха үе гэхэ мэтые үнгэргэлгэдэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Онсолон хэлэбэл, тэдэнэр ямар нэгэн хэмжээ ябуулгын сценари зохёолсодог, тусхай литература олож үгэдэг, мүн бусадшье туhаламжа үзүүлжэ байдаг юм.

О. МАКАЛЬСКАЯ,

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекын методист.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАhАА

ХЭЛСЭЭ БАТАЛБА

ВАШИНГТОН. «Правда» газетын ахамад редактор депутат В. Г. Афанасьев түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Вашингтондо ерэлгэ Советскэ Союзай болон США-гай хоорондо хэдэн «телевизионно хүүргэнүүдые» тогтоохо тухай хэлсээ баталалгаар дүүрэбэ. «Шэнэ ёhоор бодомжололго» гэhэн нэрэтэй хамтын телевизионно дамжуулгануудые ерэхэ жэлдэ эмхидхэхые энэ хэлсээгээр хараалагдана. Эдэ программануудай үедэ совет болон американ парламентаринар замбуулинай холбооной туhаламжаар харилсаа тогтоожо, мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудые — буу зэбсэг хуриалгаhаа эхилээд, оршон тойронхи байгаалиие хамгаалга хүрэтэр элдаб асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ юм.

Гар табигдаhан хэлсээн хадаа «түрүүшын шухала алхам» болоно гэжэ Калифорнии штадай конгрессмен Джордж Браун хэлэбэ. Энэ проект хоёр ороной арадуудай хоорондохи харилсаанай шэнэ хараа түсэбүүдые нээхэ юм гэжэ тэрэ эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ тэмдэглээ. «Телевизионно хүүргэнүүд» хадаа үгэсэ ойлголсохо, hанал бодолоо хубаалдаха таарамжатай hайн эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ республиканска партиhаа түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Клодин Шнайдер мэдүүлбэ. Бидэ нимэ хүүргэнүүдые бариха ёhотойбди.

«Манай ухаан бодолhоо бэшэ бүхы юумэн хубилаа» — гэжэ Альберт Эйнштейнэй хэлэhэн үгэнүүдые түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Том Дауни дурдаба. Манай ядерно-замбуулинай буу зэбсэгэй үе сагта ухаан бодолоо хубилгаха гээшэ тон шухала удха шанартай гэжэ конгрессмен хэлээ. Хамтын телевизионно проектые бэелүүлгэ Советскэ Союзай политическэ байгуулалта болон хүн зоной ажабайдал тухай ехэ юумэ мэдэжэ абаха арга американецуудта олгохо юм гэжэ этигэн найдажа байhанаа мэдүүлээ.

Түсэблэгдэhэн «телевизионно хүүргэнүүд» онсо өөрсэ шэнжэтэй байна гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй делегациие хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглэбэ. Хоёр ороной парламентаринарай хоорондо hанамжануудаа нимээр хубаалдалга урда тээнь үнгэрэгдэөгүй юм. Энэ хадаа шэнэ, орёо хэрэг болоно. Гэбэшье тэрэ манай оронуудай арадуудай ойртон дүтэлэлсэхэ хэрэгтэ, этигэл найдалаа бэхижүүлгэдэ, үгэеэ ойлголсолгодо hайнаар нүлөөлхэ байна.

«Советскэ Союзда нимэ программануудаар ехэтэ hонирхоно. Совет телевидениин нимэ дамжуулгануудые үргэнөөр харуулха арга ходо олгодог юм», — гэжэ СССР-эй арадай артист депутат К. Г. Лавров хэлэбэ. Зүгөөр үмсын капиталай телевидениие хинажа байдаг Холбоото Штадуудта энэ талаар тад ондоо байдалтай. Түсэбөөр хараалагдаhан «телевизионно хүүргэнүүдые» үргэнөөр харуулхын тула американ тала али бүхы арга боломжонуудые шэнжэлхэ юм. Гэбэшье бүхы юумэн США-гай телевизионно корпорацинуудhаа дулдыдаха байна гэжэ конгрессмен Дж. Браун хэлээ.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЫЕ ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ

ДЕЛИ. «Хамтаараа амгалан байдал, хүгжэлтэ дэбжэлтэ тээшэ — М. С. Горбачевой хани ёhоной албанай хэрэгээр Индидэ ерэлгын гол дүнгүүд нимэ байна», — гэжэ Индиин Коммунис партиин элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, КПИ-гэй национальна Соведэй гэшүүн Мохит Сен «Блитц» гэжэ долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг журналай хуудаhанууд дээрэ бэшэбэ.

Эндэ үнгэргэгдэhэн хөөрэлдөөнүүдэй ашаар уласхоорондын эб найрамдал хангахын, дэлхэй дээрэ социальна дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэлдэ совет-индиин хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижүүлэгдээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Ядерна буу зэбсэгүүдые усадхаха, хүсэ хэрэглэхэгүй гол ёhонууд тухай Делиин түүхэтэ Декларацида хоёр тала гараа табиhан байна. Энэ документ шэнэ, аюулгүй байдал байгуулгын тодорхой программа болоно. Ази түбидэхи, Индиин океанай оршондохи, мүн дүтэ шадарай районуудай байдал хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа гэжэ автор онсо анхаралаа хандуулба.

Хани ёhоной албанай хэрэгээр ерэлгэ манай оронуудай хоорондохи экономическа холбоо барисаае саашадань хүгжөөхэ замда мүн лэ шухала шата болохо ёhотой. Үгэсэ ойлголсолгонууд совет-индиин экономическа ба техническэ харилсаанда шэнэ эршэ дэлисэ олгохо юм гэжэ Мохит Сен тэмдэглээ.

ФКП-гэйЦК-гай ПЛЕНУМ

ПАРИЖ. «Залуушуултай хамта ФКП доройтон уналгада эсэргүүгээр, общественные хубилгахын түлөө тэмсэнэ», — гэhэн асуудалые зүбшэн хэлсэхэ зорилготой Францииин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болобо. ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн Пьер Блотэн энэ асуудалаар элидхэл хээ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ДҮЙ ДҮРШЭЛ ХАЛАН АБАНА

Улаан-Үдын мебельно-модо болбосоруулгын комбинадта байгша оной октябрь һараһаа аха дүү Монголой Арадай Республикын гушан эдир хүбүүд, басагад һуралсал, практика гаража байнхай. Тэдэнэр МНР-эй ниислэл — Улаан-Баатар хотын дунда һургуули энэ жэлдэ дүүргээд, модо болбосоруулгын мэргэжэлдэ жэлэй туршада һурахаяа республикадамнай ерээ һэн.

Эдиршүүлэй һуралсал болон практическа хэшээлнүүдые эмхидхэгшэ Балдандоржийн Болд оршуулагшын үүргэ дүүргэлсэнэ. БМДК-гай мастер Л. В. Баркова һуралсалые хүтэлбэрилнэ.

Предприятиин эрхим мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро монгол хүбүүд, басагад практическа дүршэл шадабаритай болоно. Модо хюрэөдэлгын, түүхэй эд комплексно аргаар хэрэглэлгын ба болбосоруулгын технологитой тэдэнэр танилсана. Хатаалгын, хэмжэн тайралгын болон модо болбосоруулгын цехүүдтэ тэдэнэр машинанууд дээрэ хүдэлжэ һурана.

Монгол һурагшадые һурган хүмүүжүүлэгшэдэй дундаһаа модо болбосоруулгын цехэй комсомол-залуушуулай бригадые хүтэлбэрилэгшэ Жаргал Аюшеевые нэрлэлтэй. Улаан-Үдын лесотехникум дүүргэһэнэй һүүлээр мебельно-модо болбосоруулгын комбинадта тэрэ хүдэлнэ. Предприятиин түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат, комбинадай профсоюзна комитедэй гэшүүн Ж. Аюшеев эдир нүхэдтөө эрдэм мэдэсэ, дүршэл шадабарияа дамжуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: монгол һурагшад Цырендамба Баярсурэн хоёр һурган хүмүүжүүлэгшэ Ж. Аюшеевтэй хөөрэлдэнэ.

В. ПЛУТТЫН фототекст.

ШЭНЭҺЭТЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

ҺОНИРХУУЛБА, ХУЖАРЛУУЛБА

Барай, Хушуун-Үзүүрэй хүдөөгэй соёлой байшангуудай хүдэлмэрилэгшэд Шэнэһэтэ тосхоной ажалшадта концерт наада харуулба. Тэдэнэй программада гол түлэб буряад арадай урдын ба мүнөө үеын дуунууд олоор зэдэлээ. Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин һурагшад буряад болон энэдхэг хатарнуудые шадамараар гүйсэдхэжэ халуунаар угтагдаа. Тиихэдэ Барай соёлой байшангайхид мүнөөнэй эстрадын хатарнуудые гүйсэдхэбэ. Мүн эндэхи «Талын наран» гэжэ арадай театрай режиссер Н. Дагбаев, Г. Цыбиков гэгшэдэй гүйсэдхэһэн интермединүүд һайшаагдаба.

Концертын түгэсхэлдэ Шэнэһэтынхидтэ Хушуун-Үзүүр, Харгааһата нютагуудай комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүд тухай кинофильм харуулагдаа. Тэрэниие Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин багша Г. В. Цыбиковэй хүтэлбэри доро нютагай кинодо дуратайшуул буулгаһан байгаа.

ТОСХОНОЙ ҺАЙНДЭР

«Одон» совхозой отделениин түб — Шэнэһэтэ тосхоной һайндэр үнгэргэгдэбэ. Тэрэнэй баяр ёһололые арадай депутадуудай нютагай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. М. Гармаева нээхэдээ, нютагайнгаа хүгжэлтын саашанхи хараа түсэбүүд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Удаань нютагай ажалшадые амаршалжа, совхозой парткомой секретарь Б. М. Бадмаев, профкомой түрүүлэгшэ Г. Г. Будаев гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын ондо эршэмтэйгээр ажаллажа байһан ажахынгаа түрүүшүүлые нэрлээ. Һүүлээрнь Хүсөөтын клубай хүдэлмэрилэгшэд нютагай урашуулай уралһан хубсаһа хунарай выставкэ эмхидхээ, бурлад эдеэн элбэгээр худалдагдаа.

Д. ЦЫДЫПОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Мухар-Шэбэр.

ҺУРАГШАДТАЙ УУЛЗАБА

Һаяхан Улаан-Үдын 49-дэхи дунда һургуулида һонирхолтой уулзалга үнгэрөө. «Хэрээсгай» гэжэ хүүгэдтэ зорюулагдаһан журналай ахамад редактор, уран зохёолшо Цыденжап Жимбиев, журналай хүдэлмэрилэгшэ Юрий Манзанов, Улаан-Үдын орон драматическа театрай литературна таһагые даагша Виктор Трошкин гэгшэд энэ уулзалгада хабаадаа.

Уран зохёолшо Ц.-Ж. Жимбиев өөрынгөө зохёохы ажал, намтар, хүүгэдэй шэнэ журнал тушаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. 1987 ондо гарахаа энэ журналай номернууд, ерээдүйн түсэбүүд тухай тэрэ тоогоо. Удаань Ю. Манзанов өөрынгөө бэшэһэн зохёолнуудтай танилсуулба. В. Трошкин өөрынгөө бүтээлнүүдһээ уншаба.

Манай дунда һургуулиин 3-дахи классуудай һурагшад «Хэрээсгай» журналда гарахаа гоёор уншажа, «Табан хурган» гэһэн дуу дуулаа.

Энэ хэмжээ ябуулые эрхимээр бэлэдһэн библиотекарьнууд З. В. Будаева, О. В. Кудряшова, ахалагша пионервожата Н. В. Верхотина болон бусад нүхэдые магтаһай.

Э. ПЕТУШЕЕВА,
Улаан-Үдын 49-дэхи дунда һургуулиин буряад хэлэнэй багша.

ҺОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИ

Һаяхан КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой ехэ зал соо суглараһан ниислэл хотын соёлой хүдэлмэрилэгшэд һонирхолтой лекци шагнаа.

Зүүн-Сибириин технологическа институдай научна коммунизмын кафедрые даагша, профессор Д. Ж. Батуевай суглараһшадта дурадхаһан уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар лекци бултанай анхарал татаба. СССР болон США хоёрой хоорондын харилсаанууд тухай лектор тогтоо. Эдэ харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй, литература болон искусствын ажал ябуулагшадай оруулжа байгаа горитой хубитые тэрэ тэмдэглээ.

Ази түбиин арадуудай хоорондын харилсаан тухай Д. Ж. Батуев дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Хитадтай, Японтой манай ороной һүүлэй үедэ байгуулһан экономическа, политическэ, соёлой талаар харилсаанууд тухай хөөрөөн шагнагшадые һонирхуулаа.

Т. САМБЯЛОВА.

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөн

ШАНГА ШАЛГАЛТА

«Байгал-86» гэжэ бүхэсоюзна мүрысөөнэй хоёрдохи үдэрэй наадануудта хабаадагшад, илангаяа залуушуулай дунда, түрүү зоригой, хүсэл эрмэлзэлэй, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлһэн шанга шалгалта болобо. Тиихэдэ наһаар аха, дүршэл ехэтэй боксернуудай уулзалганууд зүһөөр, бүхы арга дүрээ мүлиһэн, хаба шадалаа зангидажа ябаһан залуу хүбүүдһээ энэ үдэр шанга шалгалта абаһан байха юм.

МНР-эй «Хөдөлмөр» бүлгэмэй байгуулагдаһаар 40 жэлэй ой наһаан гүйсөө. Энэ үе сөө түс бүлгэм спортын хэдэн зуугаад бэлигтэй бэрхэ хүн спортсменүүдые һургажа бэлдэһэн байгаа. Эдэнэй дунда арһан бээлэйн шадабаритад угаа олон. Тусхайлбал, Монголой спортын габьята мастернууд Равсалын Отгонбаяр, Нэргүйн Энхбат, уласхоорондын классай спортын мастернууд Дамдинжавай Банди, Нямаагийн Нарантуяа, Цэрэндоржийн Амаржаргал болон бусадые энэ талаар дурдажа болоно. Дэлхэйн абарга хүсэтэй боксернуудай дундаһаа Р. Отгонбаяр хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаа һэмнай!

Бүлгэмэйнгөө һайндэрөөр сугларагшадые халуунаар амаршалаад, МНР-эй спортивна делегациие толгойлогшо, спортын мастер Буянсурэнгийн Биндарьяа Буряадай Гүрэнэй спорткомитедэй түрүүлэгшэ Г. Н. Манжуевта, «Байгал» журналай ахамад редактор С. С. Цырендоржиевта, Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер, спортын габьята мастер В. И. Баранниковта, республикын боксын федерациин түрүүлэгшэ А. Д. Тармаевта, боксоор манай республикаһаа түрүүшын спортын мастер Б. Б. Жигмитовтэ, Буряадай хүдөө ажахын институдай багш уласхоорондын категориин судья Г. Г. Банчиковта, мүрысөөнэй ахамад судья — Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрые даагша В. А. Стрельниковтэ алтан медальнуудые, вымпелнүүдые барюулба.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэй Очирын Дэмбэрэл (МНР) Геннадий Балабанов (Улаан-Үдэ) хоёр түрүүлэн рингдэ гарахадаа тулалдаанай гоё һайхан наадаа, боксдо дуратайшуулые хужарлуулһан байха юм. Нёдондо жэл манай заншалта мүрысөөндэ мүнгэн медаляар шагнагдаһан Г. Балабанов бүхы хаба шадалаа гаргабашье, Монголой Арадай Республикын чемпионата хоёрдохи һуури эзэлһэн спортын мастер О. Дэмбэрэлэй илалта туйлаха нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлые дабажа шадабагүй. Тиигэжэ Г. Балабанов хараһшадай дунда һуури эзэлхэ баатай болобо. Теэд яахаб, спорт хадаа спорт ха юм даа. Сэхыень хэлэбэл, хоёр үдэрэй тулалдаанай дүнгүүдээр энэ уулзалга эгээл гоё һайхан, тэнсүү шанга наадан болоо гэбэл, алдуутай бэшэ.

54—57 килограмм. Түс шэгнүүртэ хахад финалай уулзалганууд илангаяа һонирхолтой байхаар хүлеэгдэнэ. Ушарынь гэхэдэ, энэ үдэр спортын мастернууд Данзан Цыренов (ЛВРЗ-гэй спортклуб) — Игорь Поздеевые (Сахалин), Намжилын Баярсайхан (МНР) Баярта Цыдыповые арсашагүй булюугаар шүүжэ гараба. Байгша ондо СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэһэн Алексей Инкижинов («Забайкалец») болгоомжотой наринаар, һэримжэтэй хёрхоор наадажа, сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдаа. Манай бэлигтэй бэрхэ залуу боксер мүрысөөнһөө мүрысөөндэ, уулзалгаһаа уулзалгада мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байна гэжэ хэлэлтэй. Тэрээнтэй тулалдаһан Михаил Бутанаевай (Красноярск) гурбадахи раундын эхиндэ нокдаунда ороходо, секундантнь полотенциеэ хаяха баатай болоһон байха юм.

Удаадахи шэгнүүртэ дүрбэн уулзалга болобо. Эндэ спортын мастерта кандидадууд Баясхалан Эрдынеев, Баясхалан Бадмажапов шандааһа шангатай, туулган хүндэ шударгатай байһанаа харуулжа, нэгэдэхи разрядтайшуул Виктор Аюшеев, Илья Тарнуев гэгшэдые шүүгээ. А. Гыргенов («Урожай») В. Эрдынеев («Буревестник») хоёрой тулалдаан һонирхолтойгоор хүлеэгдээ һэн. «Урожай» бүлгэмэй Түбэй соведэй чемпион, ВЦСПС-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртэһэн спортын мастерта кандидат Андрей Гыргенов ядамаггүйгөөр илаха ёһотой гэжэ сугларагшад багсаамжалаа һэн. Зүгөөр тиимэ юумэн болобогүй. Буряадай багшанарай институдай студент Баатар Эрдынеев энэ талаар «зэмэтэй». Бар хүсэтэй, түбһэн юумэнһээ тунхарихагүй боксер бүхы гурбан раундда эдэбхитэйгээр добтолжо, спортдо дуратайшуулай магтаал һайшаалда хүртэбэ. Хэрбээ саашадаа арга дүрээ мүлеэд, һорилго бэлэдхэлдээ бүри хананхатайгаар хандаад байгаа һаа, Баатар бэрхэ боксер болохо бүхы аргатай. Гэбэшье эсэсэй эсэстэ судьянарай олонхиин дуугаар Андрей Гыргеновтэ илалта олгоһон ушарынь гайхал түрүүлнэ. Теэд нимэ илалта хэндээ хэрэгтэй юм?! Судьянарай нимэ шиидхэбэри залуу спортсменүүдые зүб мүрөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ муу нүлөө үзүүлхэ байна гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

Манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүн, энэ жэлдэ Череповец хотодо үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ илагша, спортын мастерта кандидат В. Дробот ехэ рингдэ түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ ябаһан Новокузнецкын 18-тай боксер В. Грачевтой уулзахадаа, бүхы арга хабаяа харуулжа шадабагүй. Вячеслав Грачев ташарайгүй гүлмэр бэстэйшье һаа, илалта туйлаха гэһэн ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулаа. Имагтал дүршэл шадабари багатай байжа шүүгдэбэшье, манай заншалта наадан рингдэ дээрэ Вячеслав ехэ һургуули гараһан байна.

Нэгэдэхи дундуурша шэгнүүртэ Шэтэһээ Цыремпил Шойжонов, Улаан-Үдэһөө Николай Полоцкий, спортын мастер Бадма Батуев гэгшэд урагшаа дабшаба. Ч. Шойжонов Сахалинһаа ерэһэн О. Соколигые нэгэдэхи раундда шүүгээ. Владислав Кузьмичев (Красноярск) Николай Полоцкий хоёрой уулзалга шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларагшадай анхарал татаба. Академик Л. В. Киренскиин дурасхаалда зорюулагдаһан бүхэсоюзна мүрысөөндэ илагша, ВЦСПС-эй шанда хүртэһэн В. Кузьмичев эршэмтэйгээр добтолбошье, һэримжэтэй хёрхо, онобшотой мэргэн сохилтотой манай боксерой хамгаалалтые дабажа шадабагүй.

Мүнөөдэр түгэсхэлэй наадануүд үдэрэй 12 сагта эхилхэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
Ц. БАЛДАНОВ.

ХҮНДЭТЭ УНШАГШАД!

Байгша оной декабриин 25-да үдэрэй 14 сагта манай газетын редакци уншагшадтаяа уулзалга үнгэргэхэнь. «Буряад үнэн — 1987 ондо» гэһэн асуудал энэ уулзалгын гол удхань болохо юм. Газетэ тухаймнай һанамжа, дурадхалнуудаа редакцида дуулгаха дуратайшуулай энэ үдэр өөһэдөө ерэхэдэнь болоно. Үгы һаа, 2-67-81, 2-54-54 болон бусадшье телефонуудаар байгша оной декабриин 22-һоо хонходожо дуулгахада болохо юм.

Хүндэтэ уншагшад! Таанадайнгаа һанамжа, дурадхалнуудые хүлеэнэбди.

Газетын редколлеги.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Декабриин 21-һээ 28 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Спортлотогой тираж. 10.25 — Баримтата фильм. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Нүхэр дуун» — бүхэсоюзна телеконкурс. 16.50 — «Кино болон бидэ» — телеклуб. 18.20—Арадай аялга дуунууд. 18.35 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.20—Останкинадахи концертнэ студида СССР-эй спортын габьята мастер Ю. Власовтай уулзалга. 20.45 — «Покушение на ГОЭЛРО» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00 — Время. 22.35 — Баримтата фильм. 22.45 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй ба ЧССР-эй суглуулагдамал команданууд. Баярай оршон байдалда мүрысөөн хаагдаха. 00.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9,20 — «Встреча в горах» — уран һайханай фильм. 10.40 — Баримтата фильм. 11.00 — «Мэдээжэ зохёолнууд, мэдээжэ гүйсэдхэгшэд». Р. Шуман. 11.40 — Баримтата фильм. 12.00 — Украинын телевидениин программа. **Улаан-Үдэ.** 13.30— «Байгал» журналай шангай түлөө боксоор бүхэсоюзна мүрысөөн. Түгэсхэл. **Москва.** — 15.00 — «Рожденная революцией» — арбан серитэй уран һайханай фильм. 6-дахи фи... «Экзамен». 16.30 — «Мэдэ... аад, юрэ бусын юумэн... — ССР Союзай ГАБТ-ын... дэ артистнуудай концерт. 1... — Соносхолнууд. 18.00 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн». Канадын ба Финлядиин суглуулагдамал командануууд. 20.15 — «Минии дурэ... Эхэ орон» гэһэн фотоконкурсын нэлгэ. 20.30 — «Авто... пи-86». 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — ... нэй Волжско ород арадай ... рой концерт. 22.00 — Время. 22.35 — «М. Мусоргский... мансы и песни» — филь... жэ-.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 22
ЭНЕРГЕТИГЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.50 — А. Хромушинай зохёолнуудай концерт. 10.20 — «Незнайка с нашего двора» — үхибүүдтэ фильм. 1-дэхи сери. 11.25 — Энергетигэй үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 11.55 — Шэнэ һонин. (12.00 хүрэтэр). 16.00— Шэнэ һонин. 16.20 — Баримтата фильмүүд. 16.50 — Поэт Федор Сухов. 17.15 — «Объектив». 17.45 — Фильм-концерт. 18.15 — КПСС-эй XXVII съезд ба философиин шухала асуудалнууд. **Улаан-Үдэ.** 18.45 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.15—«Гүрэндэ тушаан абаха гурим: Москвагай «Манометр» заводто шанарай асуудалнууд яажа шиидхэгдэнэб». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хүн ба хуули». Хүниие алаһан тухай сүүдэй хэрэгэй материалнуудаар. 20.55—«Станционный смотритель» — уран һайханай фильм. 22.00—Время. 22.30 — «Амар сайн, хани нүхэр» — Казахай болон Чехословакиин телевидениин эстрадна программа. 23.50 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 9.55— Баримтата фильм. 10.05 — «Ород хэлэн». 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12.40 — Астрономи. 10-дахи класс. 12.05 — XIX зуун жэлэй ородой искусство. Скульптура. 13.10 — Д. Самойловой шүлэгүүд. 13.55 — Ород арадай дуунууд. **Улаан-Үдэ.** 16.35 — Россини. «Севильский цирюльник». Буряадай Гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай зүжэг. **Москва.** 18.45 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэ... хай». **Улаан-Үдэ.** 19.15 — «... ганга» (буряадаар). 19.45 — «...най айлшад». 20.05 — Республикын предприятинуудта ... лэдбэрилэгдэдэг эдеэ хоол... зүйлнүүдэй шанар тухай. 2... —Мультфильм. **Москва.** 2... — «Амгалан нойрсогты, ба... шуул». 21.15 — СССР-эй Гостелерадиогой шангай түлөө ... ноөнэй табан зүйлөөр бү... юзна мүрысөөн. 22.00 — Время. 22.30 — «Приключения принца Флоризеля» — 3 с... тэй уран һайханай фильм. ... — Баримтата фильм. 24.0... Духовой оркестр наа...

ВТОРНИК, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.15 — «Аяншалагшадай клуб». 11.15 — «Зимний дуб» — үхибүүдтэ уран һайханай фильм. 11.35— Шэнэ һонин (11.40 хүрэтэр). 16.00 — Шэнэ һонин. 16.20 — Баримтата фильм. 16.50 — «Александр Пархоменко» — уран һайханай фильм. 18.15— «Гүрэндэ тушаан абаха гурим: шанарай түлөө тэмсэл». СССР-эй Госстандартын гүрэндэ тушаан абаха главна управлениин начальнигай нэгэдэхи орлогшо Б. П. Чумаков дамжуулгада хабаадаха. **Улаан-Үдэ.** 18.30— Киножурнал. 18.40 — «Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «СОИ: зорилго ба хойшолонгуудынь, түсэб ба бодото байдал». 21.30 — И. Гайдн. Оркестртэй хамта виолончель дээрэ гүйсэдхэгдэхэ ре мажор концерт. 22.00 — Время. 22.35 — Хүгжэм ба бидэ. 23.55 — Баскетболоор СССР-эй суглуулагдамал командын США-да наадалгын дүнгүүд. 00.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 10-дахи класс. 10.05, 14.10 — Франц хэлэн. 11.05 — «АБВГДейка». 11.35, 12.40 — Ботаника. 5-дахи класс. 11.55 — Хүн зондо түймэрэй аюулгүй байдал тухай. 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.00 — А. Некрасов. «Размышления у парадного подъезда». 13.30 — Шинии ленинскэ библиотекэ. **Улаан-Үдэ.** 18.05 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.20 — Соносх... **Москва.** 18.30 — Богони... церт. 18.45 — «Нюренберг ле... спустя»—баримтата ф... **Улаан-Үдэ.** 19.45 — Северобайкальск хотын хүдэлмэри... луушуулай «Вдохновени... һэн арадай театр. 20.25 — ... тиин съездын шиидхэбэри... дые дүүргэхэбди». Тим... цементын завод. **Москва.** 2... — «Амгалан нойрсогты, б... шуул». 21.15 — «Элүүр э... байлга». 22.00 — Время. ... — «Приключения принца Флоризеля» — 3 серитэй ура... ханай фильм. 2-дохи сер...

СРЕДА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Станционный смотритель» — уран һайханай фильм. 10.50 —Камерна хоор дуулаха. 11.10 —«Приключения принца Флоризеля» — 1-дэхи сери. 12.15 — Шэнэ һонин. (12.20 хүрэтэр). 16.00 — Шэнэ һонин. 16.20 — Баримтата фильмүүд. 17.00 — Ахалагша классайхидта уран зохёолой викторина. 18.20 —Концерт. 18.45 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». СССР-эй АН-ай президент Г. И. Марчук хабаадаха. **Улаан-Үдэ.** 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Челябинскын хэмжүүрэй приборнуудай заводто продукци гүрэндэ тушаан абалгын эмхидхэлгын дүй дүршэл. 20.40 — Эстон хүгжэмэй концерт. 21.00 — «Баримтата фильм. «Рождено в Америке». 1-дэхи фильм. 22.00 — Время. 22.35 — Баримтата фильм. 23.35 — «Дэлхэй ба залуушуул». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Обществоведени. 10-дахи класс. 10.05, 14.10 — Немец хэлэн. 11.05 СПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.40 — А. П. Чехов. «Хамелеон». 12.00 — Поэзи. О. Берггольц 13.05— Ботаника 6-дахи класс. 19.15— ...най саад». **Улаан-Үдэ.** 19... «Манай айлшад». 20.10 — ... носхолнууд. 20.20 — «Заб... лес» нэгэдэлэй предпри... дай хүдэлмэрэз яажа ... хэн хубилгажа байһан ... 20.50 — Мультфильм. **Мо...** 21.00 — «Амгалан нойрсо... багашуул!». 21.15 — «По... Л. Кондырев. 21.50 — Бар... та фильм. 22.00 — Время. ... —«Приключения принца Ф... ризеля» — 3 серитэй ура... ханай фильм. 3-дахи сери.

ЧЕТВЕРГ, 25.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Ан амитадай аймагта». 10.45 — «Бидэнэртэй хамта, бидэнэр шэнгеэр, бидэнэрһээ үлүүгээр хэ». 11.45 —«Приключения принца Флоризеля» — 2-дохи сери. 12.50 — Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 16.00 — Шэнэ һонин. 16.20 — Баримтата фильм. 16.50 — Концерт. 17.20 — «Шатарай һургуули». **Улаан-Үдэ.** 17.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 18.20 — Кемеровскэ түмэр замай коллективтэ ажахыгаа шэнэдхэн хубилгажа байһан тухай. 18.50 — «...16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.35 — Хэлэһэн үгэеэ хэрэгээрээ баталха. 20.20 — «Время желаний» — уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Легенда и быль о Дашковой» — телефильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Теледискотекэ». Гадаадын эстрадын артистнарай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.05, 14.05 — Испан хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм, 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Обществоведени. 11.35, 12.35 — М. Е. Салтыков-Щедрин. «Онтохонууд». 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.05— Д. Кугультиновай шүлэгүүд. 13.35, 14.35 — Физикэ. 8-дахи класс. 15.05 —Түүхын хуудаһанууд. «Хойномкай —Москва». 16.00 — Шэнэ һонин 17.50 — Ф. Лист. Концерт. **Улаан-Үдэ.** 18.20 — Хяагтын түүхын-архитектурна шэнжые байһан зандань ... хэ тухай. 19.10 — Улас... дын шэнжэлэл (буря...). 19.25 — Соносхолнууд. ... — Улаан-Үдэ хотын ... скэ аргаар сэбэрлэдэг ... нэгэдэлэй хүдэлмэри ... 20.00 — Мультфильмнүүд. **Мо**сква. 21.00 — «Амгалан ... согты, багашуул!». 21.2... Баскетболоор СССР-эй ... пионат. Эхэнэрнүүд. «С... так» (Ленинград — «А... 22.00 — Время. 22.35 — «О... ные повороты» — кино...

ПЯТНИЦА, 26.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Время желаний» — уран һайханай фильм. 11.25 — «Дэлхэй ба залуушуул». 12.00 — «Приключения принца Флоризеля» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 13.05 — Шэнэ һонин. (13.10 хүрэтэр). 16.00 — Шэнэ һонин. 16.20 — «Будни РАПО» — баримтата фильм. 16.50 — «Ород хэлэн». 17.20 — «Незнайка с нашего двора» — үхибүүдтэ фильм. 2-дохи сери. «Большой сюрприз». 18.30 — «Ородой музей». 19.00 — «Хани харилсаан». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Мультфильм. **Улаан-Үдэ.** 20.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.50 — «В. И. Ленин. «Страницы жизни» — олон серитэй телефильм. 1-дэхи фильм. «В истории впервые». 22.00 — Время. 22.30 — «Хүгжэмтэ ринг». Ленинградһаа дамжуулагдаха. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Оперно сценын уран бэлигтэн. Х. Каррерас.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.05 —Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.35 — Түүхэ. 5-дахи класс. 12.05 — «Эжын һургуули». 13.35 — «Несколько дней из жизни И. И. Обломова» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 15.50 — Ахалагша классайхидта уран зохёолой викторина. 17.05 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 18.30 — «Манай айлшад». 18.55 — «Сүлөөтэй сагтаа». 19.30 — Шэнэ һонин (буряадаар). 19.45 —Тонельщигүүдэй Северо... һуурин тосхонһоо тусхай ... гэжэлгүй композиторнууд... тарай дуунай лауреадуу... Буров, А. Кегел гэгшэд... рюулагдаһан дамжуулга... **Мо**сква. 20.20 — Дэлхэйн эрх... дай уран бэлиг. Улаа... 20.50 — Мультфильм. Мо... 21.00 — «Амгалан нойрс... багашуул!». 21.20 — «Сасу... 21.30 — Волейболоор ССС... чемпионат. Эхэнэрнүүд. ... (Алма-Ата) — «Коммуна... (Минск). 22.00 — Время. ... — Л. Н. Толстойн пьесэ... руулагдаһан «Плоды про... щения» зүжэг.

СУББОТО, 27.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 10.15 — «Харгын аюулгүй байдалые сахиха». 10.45 — Арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна II фестиваль. 11.15 «Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 11.45 — Мультфильм. 11.55 — «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 12.25 — Уран зохёолой альманах. 13.45 — «Гүрэндэ тушаан абаха гурим. Шанарай түлөө тэмсэл». Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов дамжуулгые хүтэлхэ. 15.15 — РСФСР-эй габьяата артистка Л. Рюмина дуулаха. 15.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.00 — «Суббото — түрэлхидэй үдэр». 17.30 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.30 —А. Гурилевой романснууд. 18.50 — Баримтата фильм. 19.40 — «Архидахагүй ябадалые ажабайдалай ёһо гурим болгохо». Тюменскэ областьһоо репортаж. 20.15 — «В огне брода нет» — уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Хаана? Хэзээ? Юун болооб?» — телевикторина. Түгэсхэл-86. 00.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Үглөөнэй почто». 10.45 — Фрунзе хотын багшанарай институдта һургуулиин реформо бэелүүлгэтэй хамта шиидхэгдэжэ байгаа асуудалнууд. 11.00 — Городкиин спорт. 11.30 — Александр Блок тухай монолог. 12.30 — Концерт. 13.55 — Баримтата фильм. 14.15 — Баян дээрэ наадаха. 14.40 — ... шалагшадай клуб». 15.... «Тео Адам урина». ГДР-... левидениин концерт... грамма. 16.30 — «Про... по пятницам» — уран һ... фильм 18.00 — Совет... концерт. 18.25 — М... фильм. 18.40 — «Улаан ... баал». 19.20 — Москва... серваториин Ехэ зал. ... — «Амгалан нойрсогты, ... шуул!». 21.15 — «Уран... аймаг». 22.00 — Время. ... «Последний подвиг ... уран һайханай фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Барилга ба архитектура». 10.25 — «Спортлотогой» тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 —«Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 —«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Нүхэр-дуун». 16.30—Мультфильм. 16.40 — Поэтическэ антологи. Николай Рубцов. 17.00 — «Время» программын материалнуудаар хэгдэһэн шүүмжэлэлдэ харюунууд. 17.25 — «Ослиная шкура» — уран һайханай фильм. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.05 — «Арф поэтические звуки» — фильм-концерт. 20.15 — Кинопанорама. 22.00 — Время. 22.35 — «Манай гэр». 23.05 —«Футболой шэнжэлэл». 00.05 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — «Озорные повороты» — уран һайханай фильм. 11.00 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой хүүгэдэй ехэ хоорой концерт. 11.30—«Эжын һургуули». 12.00 «Ород хэлэн». 12.30 —Телефильм. 13.10 — «Литература тухай хөөрэлдөөн». 14.30 —«Ан амитадай аймагта». 15.30 — «Рожденная революцией» — 10 серитэй уран һайханай фильм. 7-дохи фильм. «В ночь на 20-е». 16.45 — Мультфильм. 17.05 — Фольклорно дуунай һайндэртэ. 17.35 — «О... журналда айлшаар. ... Дэлхэйн хүгжэмтэ соё... саһаа. А. Гречанинов, М... политов-Иванов. Ро... 19.20 — Ленинградай те... диин программа. 21.00 — ... галан нойсоргты, баг... 21.15 — «Эрдэм ухаан б... никэ». 21.25 — «Дэлхэй б... луушуул». 22.00 — Время. — Бальна хатарай ... нуудай бүхэсоюзна ... вальда хабаадагшадай ко...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Үглөөдэр — Энергетигэй үдэр —фото-мэдээсэл. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө — материалнуудай суглуулбари. «Таллинда болоһон баяр» — ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Эдэбхи үүсхэл гаргаха» — Т. Усольцевагай статья. Гэр бүлын подряд. «Хубиин бюджедэй экономико» — М. Батомункуевагай статья. Барилгын талмайнууд дээрэ «Үнгэрэгшэ зунда нэмэлтэ» — Ю. Вороновой статья. «Правда Бурятии» газетэдэ харюусана.

Гурбадахи хуудаһанда. Советскэ Союзай Маршал К. К. Рокоссовскиин түрэһөөр 90 жэлэй ойдо. «Эсэгэ орондоо албан хэлгын жэшээ» — ТАСС-ай материал. Зохёохы ажалай портрет. «Кинорежиссер мэргэжэлтэй» — Ю. Спасскиин статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Һонин» — элдэб мэдээ... суглуулбари. Номой ... гэрнүүд, дуунууд, ... И. Тугутовай тэмдэгл... до тухай хөөрэлдөө... жэлдэ — шэнэ...» Асуу... рюусахабди. Телевиде... лоон хоногой прогр...

Редакторай орло...
Ц. Б. ЦЫРЕНДО...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-63-86, — 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-03759. Заказ № 293. Индекс 04609